

O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
MILLIY SIYOSIY MATAKASI

Kuch — bilim va tafakkurda

Ma'rifat

ENLIGHTENMENT * XALQ ZIYOLILARI GAZETASI * ۞

1931-yildan chiqa boshlagan

2003-yil 24-may, shanba

№ 42 (7547)

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ВОДИЙГА САФАРИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов Фарғона водий-сига сафарининг иккинчи куни - 23 майда Наманган вилоятига ташриф буюрди.

Наманган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш, хусусан, пахтачилик ва ғаллачилик соҳасида мамлакатимизда ўз ўрнига эга вилоят. Бу йил вилоятда 94 минг гектар майдонга чигит, 78 минг гектар ерга ғалла экилган. Бу йилги ёнғингарчиликнинг меъёридан анча ортиқ бўлгани туфайли вилоятда ғўза ривожига ўтган йилгига нисбатан бир мунча кечикмоқда.

Ислон Каримов Уйчи туманининг Мирзо Улуғбек номидаги ширкат хўжалиги дала-ларини айланар экан, туман ва хўжалик раҳбарлари, деҳқонлар билан зарур агротехник тадбирлар орқали ғўза ривожига бундай кечикишни бартараф этиш мумкинлиги ҳақида суҳбатлашди. Президентимиз фермерлар, ширкат аъзолари ва пудратчиларнинг даромадлари, турмуш шароити билан қизиқди.

Юртбошимиз хўжаликнинг бошоқлаб турган ғаллазорларини кўздан кечириш асносида миришкорларнинг ҳосилига барака тилади.

Шундан кейин мамлакатимиз раҳбари «NESTLE» Ўзбекистон-Швейцария қўшма корхонасига ташриф буюрди.

(Давоми 2-бетда)

АНДИЖОННИНГ СПОРТ КОШОНАСИ

Мамлакатимиз Президенти Ислон Каримов ўзининг водийга сафари чоғида Андижон вилояти марказидаги Олимпия заҳиралари коллежига ташриф буюрди.

(Давоми 2-бетда)

**Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамасининг
ҚАРОРИ**

**Ўзбекистон
Республикаси Қуролли
Кучларининг оддий
аскарлар ва сержантлар
таркибида муддатли
ҳарбий хизматни
ўтаётган ҳарбий
хизматчиларга қўшимча
имтиёзлар бериш
тўғрисида**

“Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ, жанговар тайёргарлик самарадорлиги ва қўшинларнинг жанговар шайлигини, ҳарбий хизматнинг нуфузини ошириш, муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларнинг ижтимоий муҳофазасини таъминлаш, шунингдек ҳар томонлама етук, Ватанга садоқатли ёшларни тарбиялаш, Қуролли Кучлар, махсус хизматлар ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларини армия мактабини ўтаган мард ва ватанпарвар кадрлар билан тўлдириш, бунинг учун пухта тайёргарлик кўрган резерв барпо этиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. Ўзбекистон Республикаси Молия, Мудофаа, Ички ишлар, Фавқулодда вазиятлар вазирликлари, Миллий хавфсизлик хизмати ва Давлат чегараларини ҳимоя қилувчи қўмитанинг 2003 йил 1 июлдан бошлаб оддий аскарлар ва сержантлар таркибида муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларнинг:

(Давоми 2-бетда)

ОРОМГОҲЛАР МАВСУМГА ШАЙМИ?

ТОШКЕНТ (ЎЗА мухбири Назокат УСМОНОВА).

Вазирлар Маҳкамасининг Ижтимоий мажмуида Болаларни ёзги соғломлаштириш ва дам олдириш бўйича республика комиссиясининг кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди. Унда мутасадди вазирлик ва идоралар, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари, Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси кенгаши ва ҳудудий касаба уюшмалари кенгашлари, республика тармоқ касаба уюшмалари марказий қўмиталари раҳбарлари иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Ҳ.Кароматов бошқарган мажлисда юртимизда ҳар йили болаларнинг ёзги дам олиш мавсумига пухта тайёргарлик кўриляётгани алоҳида таъкидланди.

2002 йилда болаларни соғломлаштириш ва дам олдириш якунлари ҳамда бу йилги мавсумга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишга оид масалалар атрофича муҳокама этилди. Жумладан, Оролбўйи минтақаси — Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятининг серфарзанд, кам таъминланган оилаларидан 4 минг нафар ўғил-қизни юртимизнинг энг сўлим ва хушманзара оромгоҳларида бепул соғломлаштириш ва дам олдириш режалаштирилган.

Болаларни ёзги соғломлаштириш ва ҳордиқ чиқариш мавсумини юксак савияда ташкил этиш ва ўтказиш бўйича Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳамда мутасадди вазирлик ва идоралар раҳбарларига аниқ кўрсатма ва топшириқлар берилди.

**«Умид ниҳоллари — 2003»
спорт ўйинларининг Хоразмда
бўлиб ўтган Республика босқичи
яқунларига кўра I, II, III ўринлар-
ни эгаллаган жамоаларга Ўзбеки-
стон Республикаси Президенти-
нинг махсус совғалари берилди.**

Барча спорт турлари бўйича жамоаларнинг эришган натижалари билан 4—15-саҳифаларда танишасиз.

SO'NGGI
UCH KUN
MUJDALARI

FARMON

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "V.P.Chkalov nomidagi Toshkent aviatsiya ishlab chiqarish birlashmasi" davlat aktsiyadorlik jamiyatining yetmish yilligi munosabati bilan bir guruh xodimlarni mukofotlash to'g'risida"gi farmoni va aviatsiya ishlab chiqarish birlashmasi jamoasiga tabrigi matbuotda e'lon qilindi.

QAROR

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi "O'zbekiston Respublikasi Davlat bojxona qo'mitasi organlari uchun kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish to'g'risida" qaror qabul qildi.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Nazorat-kassamashinalaridan foydalanishda javobgarlikni oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori matbuotda e'lon qilindi.

ANJUMAN

O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisida o'tgan anjumanda yoshlar muammolariga oid ilmiy tadqiqotlarning ahvoli va istiqboliga bag'ishlangan ilmiy-amaliy anjumanda mamlakatimiz yoshlarining hayoti va faoliyati bilan bog'liq ayrim yo'nalishlar, muammolarni ilmiy jihatdan o'rganishning bugungi ahvoli muhokama etildi.

TANLOV

Xalq ta'limi, Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirliklari, "Kamolot" yoshlar ijtimoiy harakati hamkorligida tashkil etilgan maktab o'quvchilari, akademik litsey, kasb-hunar kolleji hamda oliy o'quv yurtlari talabalari o'rtasida "Tarixni bilmay, kelajakni qurib bo'lmaydi", "O'zbekiston tarixi sahifalari: Istiqlool sari mashaqqatli yo'l" mavzularidagi insholar tanlovi yakunlandi.

ПРЕЗИДЕНТНИНГ
ВОДИЙГА САФАРИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Мазкур корхона ойига 1 миллиард сўмликдан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Юртбошимиз табиий сут, бананли сут, газланган ва газланмаган маъданли сув, болалар озиқаси каби ўндан зиёд маҳсулот тайёрланадиган цехлардаги технологик жараёнларни кўздан кечирди. Ислоҳ Каримов корхона мутасаддилари ва мутахассислар билан мулоқоти чоғида кўшма корхона истиқболлари хусусидаги фикр-мулоҳазаларини баён этди.

Президентимиз Наманган шаҳрининг Амир Темура кўчасида - 14 гектарлик майдонда бунёд этилаётган «Ёшлар спорт мажмуи» қурилиши билан танишди. Мажмуа таркибида амфитеатр, сунъий кўл, аквапарк, спортнинг ўндан ортиқ тури бўйича клублар барпо этилиши мўлжалланмоқда. Давлатимиз раҳбари бу улкан дам олиш мажмуи келгусида вилоят аҳли учун муносиб истироҳат ҳамда спорт масканига айланиши учун қандай ишларга алоҳида эътибор қаратиш за-

рурлиги хусусида ўз таклифларини билдирди.

Юртбошимиз Шарқий ҳарбий округнинг Чортоқ туманида жойлашган сержантлар тайёрлаш мактабида ҳам бўлиб, бу ерда барпо этилаётган объектлардаги ишларни тезлаштириш юзасидан зарур кўрсатмалар берди.

— Сержантлар армиянинг асосий суянчи ва таянчидир, — деди Ислоҳ Каримов. — Бундай мактабларда таҳсил олгач, сержантларимизнинг нафақат ҳарбий маҳорати юксалади, айти пайтда улар ҳарбий хизматни жондидан севадиган, Ватанга хизмат қилишни қадрлайдиган инсонлар бўлиб вояга етади.

Мамлакатимиз раҳбари шаҳардаги «Паҳлавон» спорт мажмуини ҳам кўздан кечирди.

Шу билан Президент Ислоҳ Каримовнинг Андижон, Фарғона ва Наманган вилоятлари бўйлаб сафари ниҳоясига етди.

Фулор МИРЗО,
Илҳор РАЗЗОҚОВ,
ЎЗА махсус мухбирлари

АНДИЖОННИНГ СПОРТ
КОШОНАСИ(Давоми.
Боши 1-бетда)

Олимпия заҳиралари коллежини бир сўз билан Андижоннинг спорт кошонаси дейиш мумкин. Илло, қисқа муддатда, жаҳон андозалари даражасида бунёд этилган мазкур коллежни инсон заковатининг яна бир ҳайратомуз намунаси.

Коллеж биноси ва унинг ёнидаги муҳташам ўйингоҳ 5 минг квадрат метр жойни эгаллаган. Коллежнинг ёпиқ енгил атлетика саройида спортнинг 25 тури билан бемалол шуғулланиш мумкин. Спорт кошонасида 900 ўқувчи ҳам таҳсил олиши, ҳам амалий машғулотлар ўтказишлари мумкин. Умуман, мазкур даргоҳда жаҳон Олимпиадаси дастуридан жой олган барча спорт турлари билан шуғулланиш имконияти мавжуд.

Юртбошимиз коллеж билан танишар экан, мана шундай юксак дид, маҳорат ва зукколик билан спорт кошонасини барпо этган Андижон халқининг фарзандлари Жаҳон спортнинг юксак шохсупаларидан албатта жой олишга ишонажани алоҳида таъкидлаб ўтди.

Ҳақиқатан ҳам шундай. Бугун мамлакатимизда жисмоний тарбия ва спортни ривожлантиришга, фарзандларимизнинг соғлом, баркамол вояга етишлари борасида ибратли ишлар, ғамхўрликлар амалга оширилмоқда. Шундай эътибор ва ғамхўрликларга жавобан Ўзбекистонимизни дунёга танитишга, келажакимиз эгаларининг спорт салоҳиятларини намойиш этишга қодир ёшларимиз кўпаймоқда. Олимпия заҳиралари коллежининг бунёд этилиши эса Андижон ва Ўзбекистон додруғини жаҳонга танитаёт-

ган Муҳаммадқодир Абдуллаев, Сергей Михайлов, Ўткир Ҳайдаров, Руслан Чагаев, Темура Ширiev каби спорт юлдузлари сафини янада кенгайтиришга шакшубха йўқ.

Мамлакатимиз Президенти коллежнинг енгил атлетика саройини, 20 минг томошабинни сифдира оладиган ўйингоҳни, қишқи ва ёзги сузиш ҳавзаларини, теннис кортларини кўздан кечириш ҳамда вилоятнинг бир гуруҳ ёш спортчилари билан суҳбатлашиш жараёнида мусобақалар,

матбуот вакиллари учун барча шароитларни яратди. Ҳар бир ходим, мураббий ва муаллимларимиз ўз вазифаларини мусобақалар чоғидаги масъулиятини жуда аниқ биладилар. Мусобақа қатнашчилари ва меҳмонлар учун барча шароит ва қулайликлар жаҳон андозалари даражасида тайёрланган.

Юртбошимизнинг коллежизмизга ташрифи ҳамда ўқувчиларимизга барча қулайликларга эга бўлган спорт мажмуининг ҳада этилиши зиммамиздаги масъу-

турли спорт тадбирларини ташкил этиш ва ўтказишда миллийликка, кўп асрлардан буён ёзозлаб келинаётган қадриятларимизга алоҳида эътибор қаратиш лозимлигини ўқитиб ўтди.

Яна шуни алоҳида таъкидлаш керакки, санокли кунлардан сўнг мазкур коллежда республика "Баркамол авлод — 2003" мусобақаларига старт берилади.

— Коллежизмиз "Баркамол авлод" мусобақаларини ўтказиш учун тахт, — дейди коллеж директори Фозилжон Асранов. — Нуфузли мусобақанинг асосий беллашувлари бизда ўтишини ҳисобга олиб спортчилар, мураббийлар, ташкилотчилар ҳамда

лият юқини юз чандон оширди. Юртбошимиз эътибори ҳамда ҳукуматимиз ғамхўрлигига жавобан спортда юксак марраларни кўзлаш, юқори натижаларга эришиш учун ўқувчиларимиз, муаллим ва мураббийларимиз шу кунданок саъй-ҳаракатни бошлаб юборганлар.

Юртбошимиз эътиборига тушган, мамлакатимизда замонавийлиги, муҳташаму бекамукўстлиги билан ягона дея ардоқланаётган мазкур коллеж қўлғу Истиқлолимиз шарофати-ла бунёд этилди. Уни асраш, авайлаш эса ҳар бир ёшнинг муқаддас бурчи бўлмоғи лозим.

О.СИДДИҚОВ,
"Ma'rifat" мухбири

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар
Маҳкамасининг ҚАРОРИ

Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг оддий аскарлар ва сержантлар таркибида муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларга қўшимча имтиёзлар бериш тўғрисида

(Давоми. Боши 1-бетда)

лавозим маошларини — икки баравар; ҳарбий хизматдан бўшатилганда бериладиган нафақа миқдорини — энг кам ойлик иш ҳақининг саккиз бараваригача ёки 20 бараварга ошириш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

Белгилаб қўйилсинки, муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларнинг пул таъминотини ошириш билан боғлиқ харажатлар Молия вазирлигининг "Сафарбарлик қақуруви резерви маблағлари" махсус ҳисоб рақамига тушаётган маблағлар ҳисобидан амалга оширилади.

2. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги (М.Б.Нурмуродов) Мудофаа, Ички ишлар, Фавқулодда вазиятлар вазирликлари, Миллий ҳавфсизлик хизмати, Давлат чегараларини ҳимоя қилувчи қўмитанинг асосланган ҳисоб-қитобларига биноан, 2003 йилда "Сафарбарлик қақуруви резерви маблағлари" махсус ҳисоб рақамидан муддатли хизматни ўтаётган ҳарбий хизматчиларнинг таъминотини яхшилаш, уларни зарур анжомлар билан таъминлаш, қўшилмалар ва қисмларни спорт инвентарлари ҳамда тренажёрлар, замонавий компьютер техникаси, ўқув материаллари, кутубхона фонди билан жиҳозлаш учун 2,0 млрд сўм йўналтирсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларида муддатли ҳарбий хизматни ўтаган фуқаролар Қуролли Кучларни малакали кадрлар билан тўлдириш учун зарур бўлган техник ва бошқа мутахассисликлар бўйича республиканинг олий таълим муассасаларига ўқишга кирётганида, уларга тест синовларида тўплашиши мумкин бўлган энг кўп баллнинг 20 фоизи миқдорида қўшимча имтиёз берилсин. Мазкур имтиёз ҳарбий қисм қўмондонлигининг тегишли тавсияномаси мавжуд бўлган тақдирда берилади.

Белгилаб қўйилсинки, мамлакат олий таълим муассасаларига ўқишга кириш учун ҳарбий қисмларнинг тавсияномалари жанговар ва ижтимоий-сиёсий тайёргарликда юқори натижаларга эришган муддатли ҳарбий хизматчиларга қўшилмалар командирлари ҳамда уларга тенглаштирилган, ҳарбий хизматчини тавсифловчи маълумотларнинг тўғриллиги учун жавобгар бўлган мансабдор шахслар томонидан берилади.

Ҳарбий қисмлар қўмондонлиги тавсияномалари улар берилган кундан бошлаб уч йил мобайнида ҳақиқий ҳисобланади.

4. Мудофаа вазирлиги (Қ.Ғ.Ғуломов) Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (С.С.Ғуломов) билан биргаликда муддатли ҳарбий хизматни ўтаган фуқароларга ўқишга киришда ушбу қарорнинг 3-бандида кўрсатилган имтиёзлар бериладиган таълим йўналишлари ва олий таълим муассасалари рўйхатини икки ҳафта муддатда ишлаб чиқсин ва тасдиқласин.

5. Белгилаб қўйилсинки, Мудофаа, Ички ишлар, Фавқулодда вазиятлар вазирликлари, Миллий ҳавфсизлик хизмати, Давлат чегараларини ҳимоя қилувчи қўмита, Давлат божхона қўмитасида контракт бўйича хизмат қиладиган ҳарбий хизматчилар, оддий аскарлар ва сержантлар таркиби энг аввало:

Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларида муддатли ҳарбий хизматни ўтаган;

сафарбарлик қақуруви резервидаги хизматда бўлган ва Махсус ҳисоб рақамига пул бадалини тўлиқ миқдорда тўлаган, бир ойлик ҳарбий йиғинларда қатнашган ҳамда ҳарбий ҳисобдаги ихтисосликка турдош мутахассисликка эга бўлган шахслар ҳисобидан тўлдирилади.

6. Адлия вазирлиги (А.А.Полвонзода) манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда ушбу қарордан келиб чиққан ҳолда амалдаги норматив ҳужжатларга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида таклиф тайёрласин.

7. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Ў.Т.Султонов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2003 йил 22 май.

БОШЛАНГИЧ ТАЪЛИМ — ЭЪТИБОРДА

Мактаб таълим-тарбия жараёнида юксак самарадорлик ва сифат кўрсаткичини таъминлаш — бугунги куннинг муҳим вазифаси. Бунинг учун бошлангич таълимга алоҳида эътибор зарур. Чунки таълимнинг илк пойдевори қанчалик мустаҳкам бўлса, у келажакда кутилган самарани беради. Шу боисдан ҳам яқинда Жиззах вилоятининг Мирзачўл туманидаги 16-мактабда «Бошлангич таълимга ДТСни жорий этишда раҳбарлик усуллари» мавзусида амалий семинар бўлиб ўтди. Семинарда таълим қозоқ тилида олиб бориладиган мактаблар, вилоятнинг

Seminar

бошқа туманидан келган вакиллар иштирок этишди. Семинар қатнашчилари бу борада мактабда олиб борилаётган ишлар билан танишди. Мактаб директори Ж.Темирбеков билан юзма-юз суҳбат бўлди, ўзаро фикр алмашилди.

Ушбу анжуман «Мактаб ёшидаги болалар таълим-тарбиясига давлат талаблари»ни амалга оширишда ўзига хос тажриба мактаби бўлди. Зеро, бошлангич таълимда ДТСнинг бажарилишига эришиш шу куннинг муҳим талабидир.

А.СОДИҚОВ,
«Ma'rifat» мухбири

Андижон вилояти Избоскан туманига қарашли Бобур номидаги ширкат хўжалиги мазкур ҳудуддаги 9-мактабни доимий оталиғига олган. Яқинда хўжалик ушбу мактабни таъмирлаш ишларига 16 миллион 632 минг сўмлик амалий ёрдам кўрсатди. Ушбу ёрдам учун мактаб педагогик жамоаси ва ўқувчи-

ИЗБОСКАНЛИКЛАР ИБРАТИ

лару уларнинг ота-оналари хўжалик раиси Қурбонали Раҳмоновга ўз миннатдорчиликларини билдиришди.

Тумандаги «Избоскан» ширкат хўжалиги раҳбарияти ҳам 21-мактабга яқиндан ҳомийлик ёрдами кўрсатиб келмоқда. Хусусан, хўжалик раҳбарияти яқинда мактабни таъмирлаш ишлари учун 12 миллион 360 минг сўм маблағ ажратди.

УСТОЗНИ РУҲЛАНТИРГАН ТАДБИР

Тайлоқ туманидаги 1-мактаб ўқувчилари Зайнура Обилова ва Ситора Сафаровалар вилоят миқёсидаги «Ўзбекистон — ватаним маним» қўшиқлар кўрик-танлови ғолиби бўлдилар. Ўқувчиларнинг бундай катта муваффақиятларга эришишида мактабнинг мусиқа фани ўқитувчиси Соҳиб Халиловнинг хизматлари бекиёс.

Сирасини айтганда, устоз 1980 йилда Самарқанд давлат педагогика институтининг мусиқа факультетини тугаллаб, Ургут

туманидаги 59-мактабда иш бошлаган. Устоз ҳозирги кунда «Ўзбекистон халқ таълими аълочиси» унвони билан тақдирланганлар. Иш фаолиятини 1-мактабда давом эттириб, шоғирдларига янги куй ва қўшиқлар ургатиб келаётир. Шоғирдларнинг ютуқларидан руҳланган Соҳиб Халилов ҳозирги кунда шоир Ҳамро Нурмуҳаммад билан ҳамкорликда «Нурли манзил» қўшиғи устида иш олиб бормоқда.

Абдулла НИСОРОВ,
Жобир ОРТИҚОВ

ТОКИНО КАТО — «BIOEKOSAN» МЕҲМОНИ

Япониялик қўшиқчи Токино Като «BIOEKOSAN» Республика ёшларининг ўқув-услубий мажмуасига ташриф буюрди ва мажмуанинг мақсад-вазифалари билан яқиндан танишди.

Ташриф чоғида япониялик меҳмон мажмуа қошидаги «Атроф-муҳитни ўрганиш», «Ёш боғбон ва соҳибкор», «Китобсеварлар» тўгараклари аъзолари билан табиатни асраб-авайлаш мавзусида савол-жавоб ўтказди. Ўз навбатида тўгарак аъзолари ҳозирги пайтда долзарб муаммолардан бири саналган сувни тежаш, исроф қилмаслик ҳақида саҳна кўринишлари намойиш этдилар. Токино Като ўқувчиларга табиат мавзусида қўшиқ айтиб берди ва болаларни биргаликда жўр бўлиб айтишга чақирди. Шундан сўнг мажмуа қошида ташкил этилган жонли бурчак билан танишиб, у ердаги ҳайвонлар ва ўсимликларни кўздан кечирди.

Ҳасан ЖАЛОЛОВ,
«BIOEKOSAN» ўқув-услубий
мажмуаси маънавий-
маърифий ишлар бўйича
директор ўринбосари

Наманган вилояти Чуст туманидаги 17-умумий ўрта таълим мактабининг математика фани ўқитувчиси Жанобиддин Камолов ярим асрдирки, ўғил-қизларга математика фани сир-асрорларини сидқидилдан ўргатиб келаётир. Натижада устознинг юздан ортиқ шоғирдлари муаллимлик касби этагидан туттишиб, қатор илм масканларида фаоллик кўрсатишмоқда.

Суратда: Ўзбекистон халқ ўқитувчиси Ж.Камолов ўқувчиларга математика фанидан қўшимча машғулот ўтаётир.

Бурхон РИЗОҚУЛОВ олган сурат

ФУТБОЛ РЕПОРТЁРИНИНГ ҲИКОЯСИ

ЎзДЖТУнинг халқаро журналистика факультетида спорт шарҳловчилари билан ижодий учрашув бўлиб ўтди. Таниқли журналист Ахбор Имомхўжаев ўзининг қирқ беш йиллик тажрибаси, устозлари, шоғирдлари, репортёрлик фаолиятдан қизиқарли воқеалар, тил маданияти ва маҳорати ҳақида гапириб берди. Мирзаҳаким Тўхтамирзаев шарҳловчи билимдон, дунёқараши кенг, касбини пухта эгаллаган бўлиши лозимлиги, футбол янгиликларини томошабинларга тезлик билан таништиришда интернет хизматидан фойдаланиш тажрибасидан сўзлаб берди. Факультетнинг кафедра мудирлари С.Умиров, Б.Дўстқороевлар мустақиллик йилларида республика мизда спорт журналистикаси жадал тараққий этаётганини таъкидлашди.

Гули КЕЛДИЁРОВА

Hamkorlik

Яқинда Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетида Ўзбекистон ва АҚШ академик-лицей, гимназия ҳамда ўрта мактаб ўқитувчи-ўқувчилари ўртасида «Буюк ипак йўли улкан қуёшли мамлакат сари» мавзусида телеанжуман бўлиб ўтди. Америка халқаро таълим кенгаши АКСЕЛС ва ЖИДУ

Қизилғи шундаки, тадбирда «Умид» жамғармаси орқали ўқувчилар қабул қилинадиган ва хорижий тилларга ихтисослашган юртимизнинг 8 та академик лицей, гимназия ва ўрта мактаб вакиллари ҳамда АҚШнинг Хардин шаҳри Монтана штатидаги 2 та ўрта мактаб ўқитув-

чи ва ўқувчилари монитор орқали тўғридан-тўғри ўзаро фикр алмашдилар. Бир сўз билан айтганда, тадбир Ўзбекистон ва АҚШ ёшлари ўртасида халқаро маданий ҳамда дўстона алоқаларни мустаҳкамлашга бағишланди.

Фаррух БЎТАЕВ,
«Ma'rifat» мухбири

БИЗНЕС МУҲОКАМАСИ

Термиз давлат университетида бўлиб ўтган республика илмий-амалий анжумани кун тартибидеда «Глобаллашув шароитида миллий иқтисодиётнинг ривожланиш муаммолари» турар эди.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, «Устоз» республика жамғармаси, вилоят ҳокимлиги ҳамда Термиз давлат университети ташаббуси билан уюштирилган анжуман ўз аҳамиятига эга. Кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириб, дунё миқёсида олдинги ўринга чиқиб олган мамлакатлар кўп. Ўзбекистонда ҳам ана шу соҳага эътибор катта. Хусусан, Сурхондарё вилоятида ҳам кичик ва ўрта бизнес субъектлари бор. Унинг таълимга боғлиқ жиҳатларини таҳлил қилиш зарурати келиб чиқмоқда.

АҚШлик профессор Лауренс Жарвиннинг «Глобаллашув даврида халқаро бизнес алоқалари, тенденция ва истиқболлари» деб номланган маърузаси анжуман иштирокчиларига ўзбек тилида узатилди. Унинг айтишича, бизнеснинг бу турини ривожлантиришда либерал, кўчмас ва табиий ресурслар муҳим роль ўйнайди.

Университет ректори Х.Аллақулов, республика «Устоз» жамғармаси ра-

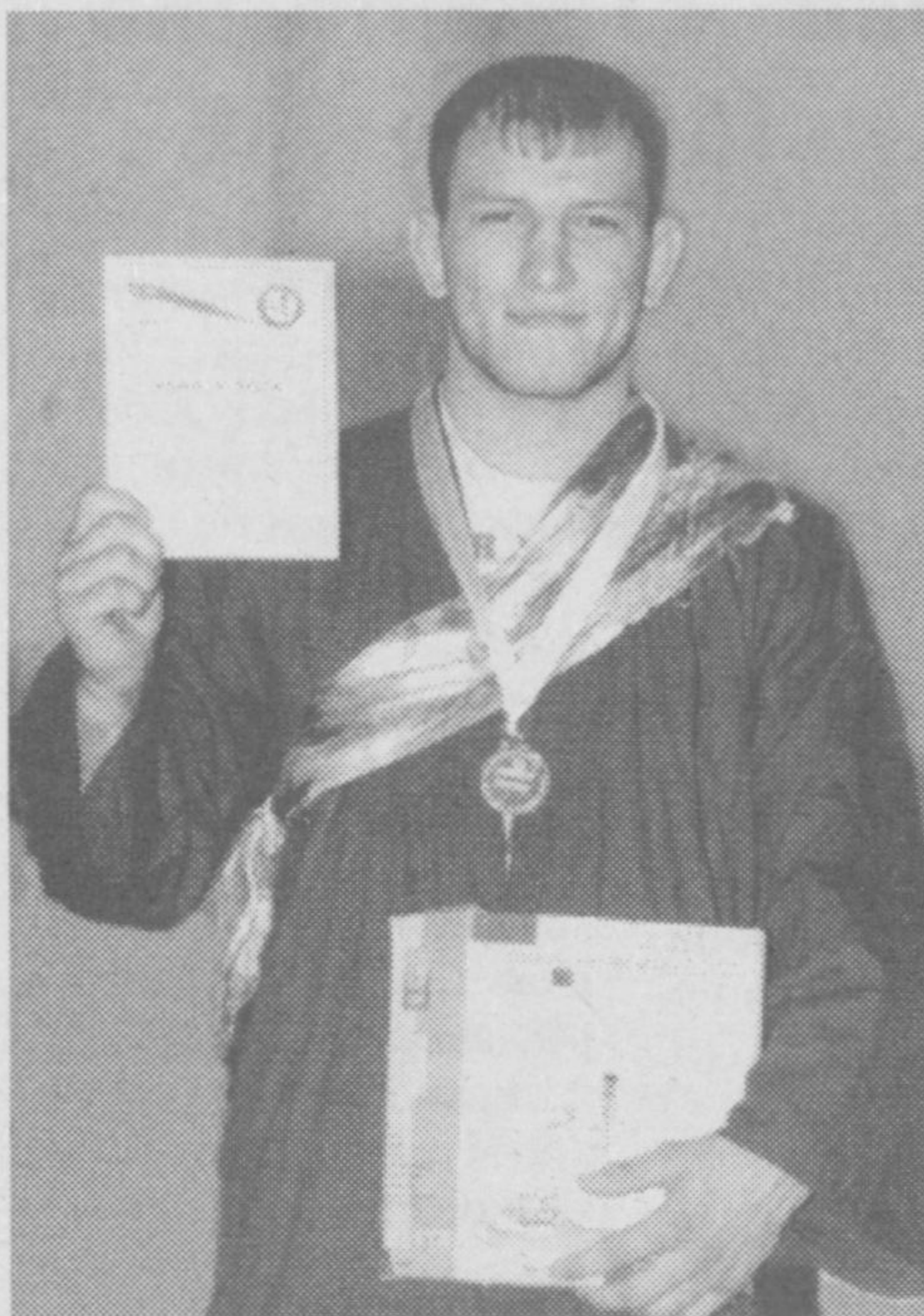
иси А.Шермухаммедовлар ҳам икки кунлик анжуманда кўрилган масалалар юзасидан фикр-мулоҳазалар билдиришди. Иштирокчиларнинг 7 та шўъбага бўлиниб иш кўриши ҳам мавзунинг нақадар долзарблигидан ҳамда анжуманнинг ишчан руҳда ўтганлигидан далолат беради.

МУХБИРИМИЗ

Anjuman

ЎЎТЛАШУВ

ҳамкорлигида ташкил этилган мазкур анжуманда бу мамлакатнинг Республика мида ўтказган «Аъло таълим учун мукофот» дастури ғолиблари, АҚШлик ўқитувчи-мураббийлар ҳамда улар таълим берадиган ўзбекистонлик мактаб ўқувчилари ўзаро мулоқот олиб бордилар.

КУРАШ — БАЙРАМЛАР БЕЗАГИ

Кўхна ўзбек заминада полвонларнинг кураш мусобақалари доимо байрамга айланиб кетади. Тўйлари курашсиз ўтмайди. Хоразмда ўтказилган "Умид ниҳоллари" спорт ўйинлари турларига киририлган кураш мусобақалари, айтиш жонлиги, қизғин ва узок вақт хотираларда сақланган таассуротларга бой тарзда кечди. Татқидлаш ўринлики, бутун дунё миқёсида беллашув жараёни ўзбек тилида ифодаланувчи кураш мусобақасининг шу даражага етишида аждодларимизнинг ҳам ўрни бекиёс. Хусусан, юртимизда ўз замонасининг машҳур полвони Паҳлавон Маҳмуд номи ҳурмат билан тилга олинади. Урганч давлат университети спорт мажмуасида ўтказилган кураш мусобақаси иштирокчилари ҳам беллашувлар жараёнида ана шундай аждодлари руҳини шод қилиш мақсадида гиламга тушдилар. Айниқса, финал мусобақалари бўлиб

ўтган 16-17 май кунлари УрДУ спорт мажмуаси томошабинлар билан тўлди. Бошқа спорт турлари мусобақаларидан бўшаган ёш спортчилар ўз жамоадоши, дўст-биродари ёки танишини қўллаб-қувватлаш ниятида бу ерга ошиқишарди.

«Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларининг республика босқичида жамоаларнинг спортнинг кураш тури бўйича эгаллаган ўринлари

№	ЖАМОАЛАР	2002		2003	
		ўрни	очко	ўрни	очко
1	Қорақалпоғистон Р.	8	5	5	8
2	Андижон вил.	14	—	14	—
3	Бухоро вил.	6	7	2	11
4	Жиззах вил.	10	3	10	3
5	Навоий вил.	4	9	7	6
6	Наманган вил.	9	4	12	1
7	Самарқанд вил.	12	1	11	2
8	Сирдарё вил.	11	2	13	—
9	Сурхондарё вил.	2	11	3	9,5
10	Тошкент шаҳри	13	—	9	4
11	Тошкент вил.	7	6	8	5
12	Фарғона вил.	5	8	6	7
13	Хоразм вил.	3	10	1	13
14	Қашқадарё вил.	1	13	3	9,5

ЎЗБЕКНИНГ ЎЗЛИГИН ТАНИТАР КУРАШ!

ЁШ ПОЛВОНЛАР БАҲСИ ҚИЗГИН КЕЧДИ

16 май куни ғолибни аниқлаш учун гиламга дастлаб эллик килограмм вазн тоифасидаги полвонлар — навоийлик Исмоил Қурбонов ва Фарғона вилояти вакили Жамшид Ҳайитбоевлар чиқишди. Белгиланган вақт давомида эпчил ҳаракатлари билан рақибидан устунлик қилган Исмоил Қурбонов ўз вазн тоифасида ғолибликни қўлга киритган бўлса, иккинчи бўлиш ўз-ўзидан Жамшид Ҳайитбоевга насиб этди. Мазкур вазн тоифасида учинчи ўринга Қашқадарё вилояти вакили Давлат Хўжамуродов ва сурхондарёлик Алишер Эшболтаевлар сазовор бўлишди.

Олтмиш килограмм вазн бўйича кечган беллашувларда эса мезбон вилоят курашчиси Сардор Абдурайимов бухоролик Малик Қодировни енгиб, ғолиб бўлди. Қашқадарё ва Фарғона вилояти вакиллари Жамолддин Расулов ҳамда Шерзода Тўхтасиновлар учинчи ўрин билан кифояланишди.

Етмиш бир килограмм вазн тоифасидаги курашчилар орасида Қорақалпоғистон Республикасидан келган полвон Низомиддин Хўжабоевга тенг келадигани топилмади. У ғолиблик учун кечган баҳсда бухоролик рақиб Миркомил Тўраевнинг курагини ерга теккизди.

— **Ўтган йили Фарғонада натижалар қандай бўлган эди, — деб сўрадик ундан.**

— Афсуски, ўтган йили жароҳатим борлиги учун мусобақага бормаган эдим, — дейди ғолиб Нукус шаҳридаги 21-мактабнинг 11-синф ўқувчиси Низомиддин.

— Мана бу йил ниятимга етдим. Бундан хурсандман.

— **«Умид ниҳоллари» спорт ўйинларидан бошқа мусобақаларда ҳам қатнашганмисиз?**

— Албатта. 2000 йили Россиянинг Тверь шаҳрида ёшлар ўртасида ўтказилган халқаро мусобақада 46 кг. вазн бўйича жаҳон чемпиони бўлганимни унутиб бўларканми?!

— **Бундан кейинги фаолиятингизга ҳам омад тилаймиз.**

— Раҳмат.

Ушбу вазн бўйича учинчи ўринни фарғоналик Рустам Очилов ва сурхондарёлик Жамшид Чориевлар эгаллашди.

Ва ниҳоят гиламга етмиш етти килограмм вазн тоифасидаги ғолибни аниқлаш учун Хоразм вилояти вакили Нурбек Искандаров ҳамда бухоролик Дилшод Субҳоновлар таклиф қилинишди. Тўрт дақиқа мобайнида гоҳ у, гоҳ бу

полвон ўз ҳаракатлари билан баҳо олган бўлишса-да, охир-оқибат мезбон

воҳа вакили олган баҳо кўпроқ бўлди. Бухоролик полвондан кейинги ўрин Қорақалпоғистон Республикаси вакили Абдуғани Абдурашидов ва сурхондарёлик полвон Ботир Қобиловларга насиб этди.

Биринчи ўринни эгаллаган полвон Нурбек Искандаров яқинлари-ю, биродарлари қутловини қабул қилаётган маҳалда унинг мураббийи Санъат Одамбоевдан ўтган ва бу йилги натижалар тафовути хусусида сўрадик. «Бултур Фарғонада кураш мусобақаси бўйича 3-ўринни олган эдик. Мана бу йил 1-ўринни эгаллаш насиб этди, — дейди у. — Халқимизни хурсанд қилганимиздан мамнунмиз».

«АКАМГА ХАВАСИМ КЕЛАЯПТИ»

17 май куни дастлаб эллик беш килограмм вазн тоифасида гиламга тушган хоразмлик Шухрат Қуронбоев қашқадарёлик Жасур Ниёзовни енгиб ғолибликни қўлга киритди. Учунчи ўринга эса Жиззахлик Рустам Намиров ва Сурхондарё вилояти вакили Ўткир Турсуновлар сазовор бўлишди.

Олтмиш беш килограмм вазн бўйича рақиб бухоролик Шухрат Бобоевни енган мезбон жамоа вакили Мадамин Рўзметов биринчи ўрин эгаси бўлди. Тошкент шаҳри вакили Эрлан Рустамов ҳамда навоийлик Аслиддин Қодировлар учинчи ўрин билан кифояланишди.

Етмиш етти килограмдан оғир вазнлилар беллашуви ҳам қизиқарли тарзда кечди. Бунда ҳам мезбон жамоаси иштирокчиси Жасур Болтаевга омад қилиб боқди. У Бухоро жамоаси вакили Ҳамид Отажоновнинг курагини ерга теккизди. Учунчи ўрин эса Қашқадарё ва Самарқанд вилоятлари вакиллари Ёрқин Эркаев ҳамда Шухрат Эшматовларга насиб этди.

Шу куни оқшом «Авесто» мажмуасида ғолибларни тақдирлаш тадбири ўтказилди. Ғолиблар ўз медаллари ва совғаларни олишга, хоразмлик Мадамин Рўзметовни ёшгина бола қучоқлаб, қутларди. Биз ундан Мадаминнинг кими бўласан, деб сўрадик.

Жамоа таркиби: жами 9 нафар.
Шу жумладан: спортчилар-7 нафар ўсмирлар.

Мураббий-1 нафар.

Ҳакам-1 нафар.

Спортчилар 50, 55, 60, 65, 71, 77, +77 кг вазн тоифаларида иштирок этадилар.

Жамоалардан ҳар бир вазнга бир нафардан спортчи қўйилади.

Мусобақалар олимпия системаси бўйича ўтказилади.

Мусобақаларни ўтказиш вақти 4 минут.

Мусобақаларнинг ғолиблари ва совриндорлари, шунингдек, қолган спортчиларнинг олган ўринлари ва умумжамоа ўринлари мусобақалар қоидаларига асосан аниқланади.

Мусобақалар қоидаларидан

— Укаси Муродман, — дейди у ҳамон хаяжонланиб.

— Қаерда ўқийсан?

— Урганч шаҳридаги 27-ўзбек-инглиз йўналишидаги лицейнинг 2-синфида ўқийман.

— Қара, акангга ҳамманинг ҳаваси келаяпти...

— Менинг ҳам. Катта бўлсам, мен ҳам акамга ўхшаб ғолиб бўлмоқчиман.

— Ўқиш-чи?

— Ўқишни ҳам, спортни ҳам эпласа бўлади-ку!

— Яша!

«ФАРҒОНАДАН БИТТАГИНА...»

Кураш мусобақалари ўтаётган пайтда ўн етти кишидан иборат ҳакамлар гуруҳида бир нафаргина аёл ҳакам бор-

лиги барчанинг диққат-эътиборида бўлди. Беллашувларни аёлларга хос шижоат билан бошқараётган бу аёл албатта бизнинг ҳам эътиборимиздан четда қолмади.

— Фарғона шаҳридаги 28-мактаб ўқитувчиси Севара Дехқонован, — дейди у. — 16 йилдан бери қизларга кураш сирларини ўргатиб келаман.

— **Яна қандай мусобақаларда ҳакамлик қилгансиз?**

— Ўтган йили Фарғонада ўтган мусобақаларда ҳам кураш беллашувларини бошқарганман. Худо хоҳласа, яқинда Ан-

дигонда бўладиган «Баркамол авлод» ўйинларида ҳакамлик қиламан. Республика тоифасидаги ҳакам сифатида яқинда ўтказиладиган кураш бўйича республика чемпио-натида ҳам иштирок этаман.

— **Ҳакамликнинг оғир томони нимада кўрасиз?**

— Ҳакамлик шундайки, қарорни лаҳзаларда чиқаришингиз лозим бўлади. Бунда кичик хато ҳам вазиятни тубдан ўзгартириб юбориши мумкин. Шундан ҳамиша эҳтиёт бўлиш керак.

ТАЖРИБАДАН УСТУН КЕЛГАН ШИЖОАТ

АЖОЙИБ ПЕНАЛТИЛАР СЕРИЯСИ

Футбол — дунёдаги энг оммавий ва энг кўп томошабин жалб қиладиган спорт тури саналади. Буни Хоразм вилоятининг Хива, Хонқа ҳамда Богот каби шаҳар ва туманларида ўтказилган

«Умид ниҳоллари» спорт уйинлари футбол мусобақалари мобайнида офтоб қиздираётган маҳалда ҳам томошабинларнинг уйингоҳни тарк этмай утирганидан билиш мумкин. Айниқса, мусобақанинг сўнгги кунда

Хонқа стадионида учинчи-тўртинчи (Жиззах — Бухоро) ва ғолиблик учун (Хоразм — Тошкент) ўтказилган беллашувлар ҳаяжонли дамларга бой бўлди. Уйинда ташаббусгоҳ у, гоҳ бу томонга ўтиб турсада, учрашувнинг асосий вақтида ҳисоб очилмади — 0:0. Уйингоҳга йи

гилганлар учрашув ҳакамлари энди қўшимча вақт берса керак, деб турган пайтда уларнинг қарори бошқача чиқди: навбат футбол лотореяси — пенальти тепишга! Бунда эса омад жиззахликларга кулиб боқди. Биринкетин ҳар икки жамоа дарвозаси томон тепилган ун бир метрлик тўпларнинг еттитаси Бухоро жамоаси дар

возаси тўридан жой олган бўлса, жиззахликлар дарвозабони олтита тўпни ўтказиб юборишга мажбур бўлди — 7:6. Шундай қилиб, жиззахликлар ўтган йили Фарғонада ўтказилган мусобақаларда спортнинг футбол тури бўйича 7-уринни эгаллаган бўлса, бу йил улар бу борада анча меҳнат қилишганини исбот

лашди — 3-урин. Шунингдек, бухороликларда ҳам ўсиш бўлганини кузатиш мумкин. Улар ўтган йилги олтинчи ўриндан тўртинчи ўринга кўтарилишди. Соат 13:00 да бошланган Тошкент шаҳри ва Хоразм

лашди — 3-урин. Шунингдек, бухороликларда ҳам ўсиш бўлганини кузатиш мумкин. Улар ўтган йилги олтинчи ўриндан тўртинчи ўринга кўтарилишди.

жамоалари ўртасидаги финал баҳсида ҳар икки томон майдонга кутаринки кайфият ва узига хос масъулият билан тушишди. Чунки уларни мамлакатимиз ва Хоразм вилояти мутасадди раҳбарлари, қолаверса, мухлислар ҳаяжон билан кузатиб туришарди. Шу билан бирга ҳар икки жамоа таркибида мамлакатимиз олий ва биринчи лига

сабоқларини олаётган, ҳатто юртимиз шарафини Осиё миқёсида ҳимоя қиладиган ёш футболчилар бор эди. Лекин қизиқарли ўтган мазкур учрашув ҳам ундан олдинги уйин каби 0:0 ҳисоб билан якунлангач, ҳакамлар қўшимча вақт берилишини маълум қилишди. Аммо бу вақтда ҳам электрон таблодаги ҳисоб ўзгармади. Бу эса финал беллашуви ҳам пенальтилар серияси билан якунланишини билдирарди. Дастлаб хоразмликлар Тошкент шаҳри жамоаси дарвозасини ишғол этгач, тўп ёнига тошкентлик юртимиз шарафини Осиё майдонларида ҳимоя этган Садриддин Абдуллаев келди. Бироқ унинг берган зарбасини Хоразм жамоаси дарвозабони Сарвар Машарипов қайтаришга муваффақ бўлди. Бундан тушкунликка тушган яна бир тошкентлик (у ҳам усмирлар терма жамоаси аъзоси) Баҳодир Йўлдошев тепган тўп эса дарвоза устуни ёнидан ўтиб кетди — 3:4. Бу эса Хоразм «Умид ниҳоллари — 2003» футбол мусобақаси чемпиони дегани эди. Энг қизиғи, Тошкент шаҳри жамоаси ўтган йили ҳам иккинчи ўрин билан кифояланишганди. Хоразм вилояти ҳокими, Ўзбекистон Қарамони Ислоҳ Бобожоновнинг томошабинлар олқиши остида майдонга тушиб, ғолиб футболчиларни

бирма-бир қўллаши жараёнидаги таассурот ҳар бир хоразмлик қалбида узоқ вақт сақланиши, шубҳасиз.

МАНСУР — ФУТБОЛ ЮЛДУЗИ

Учрашув тугаб, ғолибларни тақдирлаш маросими ўтказилгач, мураббийлар, футболчилар ва ҳакамлардан олти кун мобайнида ўтказилган футбол мусобақалари таассуротлари хусусида сўрадик.

Ремзи Иброҳимов, Самарқанд жамоаси мураббийи:

— Жамоамизнинг 13-урини эгаллагани албатта, яхши натижа эмас. Бунинг сабабларидан бири тайёргарликни анча кеч бошлаган бўлсак, иккинчидан, уйинчиларнинг майдондаги ҳаракати яхши чиқмади. Бевосита бугунги уйинларга тухталадиган бўлсам, тошкентлик футболчиларнинг майдон эгаларини унчалик менсимай майдонга тушиши охир-оқибат узлари

Жамоа таркиби: жами-19 нафар.

Шу жумладан: спортчилар-16 нафар. Мураббий-2 нафар.

Ҳакам-1 нафар.

Мусобақалар 4 та жамоалардан ташкил топган гуруҳларда айланма услубда ўтказилади.

Жамоага ютуқ учун 3 очко, дуранг учун 1 очко, мағлубият учун 0 очко, қатнашмаганлиги учун эса 0 очко берилади.

Уйин вақти 2 тайм, 30 минутдан иборат. Агар финал уйинлари дуранг билан тугаса, қўшимча 10 минутдан 2 тайм белгиланади. Қўшимча уйин ҳам дуранг билан тугаса, халқаро мусобақалар қоидаига асосан «пенальти»лар белгиланади.

Мусобақалар қоидаларидан.

«Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларининг республика босқичида жамоаларнинг футбол тури бўйича эгаллаган ўринлари

№	ЖАМОАЛАР	2002		2003	
		ўрни	очко	ўрни	очко
1	Қорақалпоғистон Р.	13	—	11	2
2	Андижон вил.	10	3	10	3
3	Бухоро вил.	6	7	4	9
4	Жиззах вил.	7	6	3	10
5	Навоий вил.	14	—	8	5
6	Наманган вил.	3	10	6	7
7	Самарқанд вил.	12	1	13	—
8	Сирдарё вил.	11	2	14	—
9	Сурхондарё вил.	4	9	12	1
10	Тошкент шаҳри	2	11	2	11
11	Тошкент вил.	5	8	5	8
12	Фарғона вил.	1	13	9	4
13	Хоразм вил.	8	5	1	13
14	Қашқадарё вил.	9	4	7	6

га қимматга тушди.

— Бутун мамлакат танийдиган усмирлар терма жамоаси аъзолари Собир Усмонхужаев, Фарҳод Тожиевларнинг уйинлари яхши чиқмаганига ҳайронман, — дейди Андижон футбол жамоаси аъзоси Илёс Шокиров. — Айниқса, уларнинг шериклари Баҳодир Йўлдошев ва Садриддин Абдуллаевларнинг ун бир метрлик масофадан тўпни дарвозага аниқ йўллай олмасликларини изоҳлаш мушкул...

«Мусобақалар давомида ҳакамлар ҳаракатига бирор бир эътироз билдирилдими?» — деб сўраймиз мусобақа бош ҳаками Бобур Ҳайдаровдан. «Йўқ, — дейди у. — Барча уйинлар уз вақти ва маромида ўтди. Энг муҳими, ҳар бир жамоа уйинчиларининг узларини профессионал футболчилардек тутиши ҳакамларга анча ёрдам бўлди».

— Жамоамиз ушбу беллашувларга узоқ ва атрофлича, пухта тайёргарлик курди,

минглаб ўқувчилар орасидан танлаб олинган қалби қайноқ, эпчил усмирлар мусобақаларда фаол қатнашиб, 1-уринни эгаллашга қаттиқ аҳд қилгандилар. Шу боис меҳнатларимиз зое кетмаганидан мамнунман.

Шу кунги оқшом Ургангдаги «Хоразм» спорт мажмуасида бўлиб ўтган мусобақаларнинг ёпилиш маросимида «Умид ниҳоллари» спорт уйинларида илк бор 5 та но

минация бўйича ғолиблар эълон қилинди. Ундаги «Умид ниҳоллари — 2003» футбол юлдузи» номинацияси бўйича Хоразм жамоаси аъзоси Мансур Авезовнинг ғолиб топилишини ҳам воҳада футболга бўлган эътибор самараси дейиш мумкин.

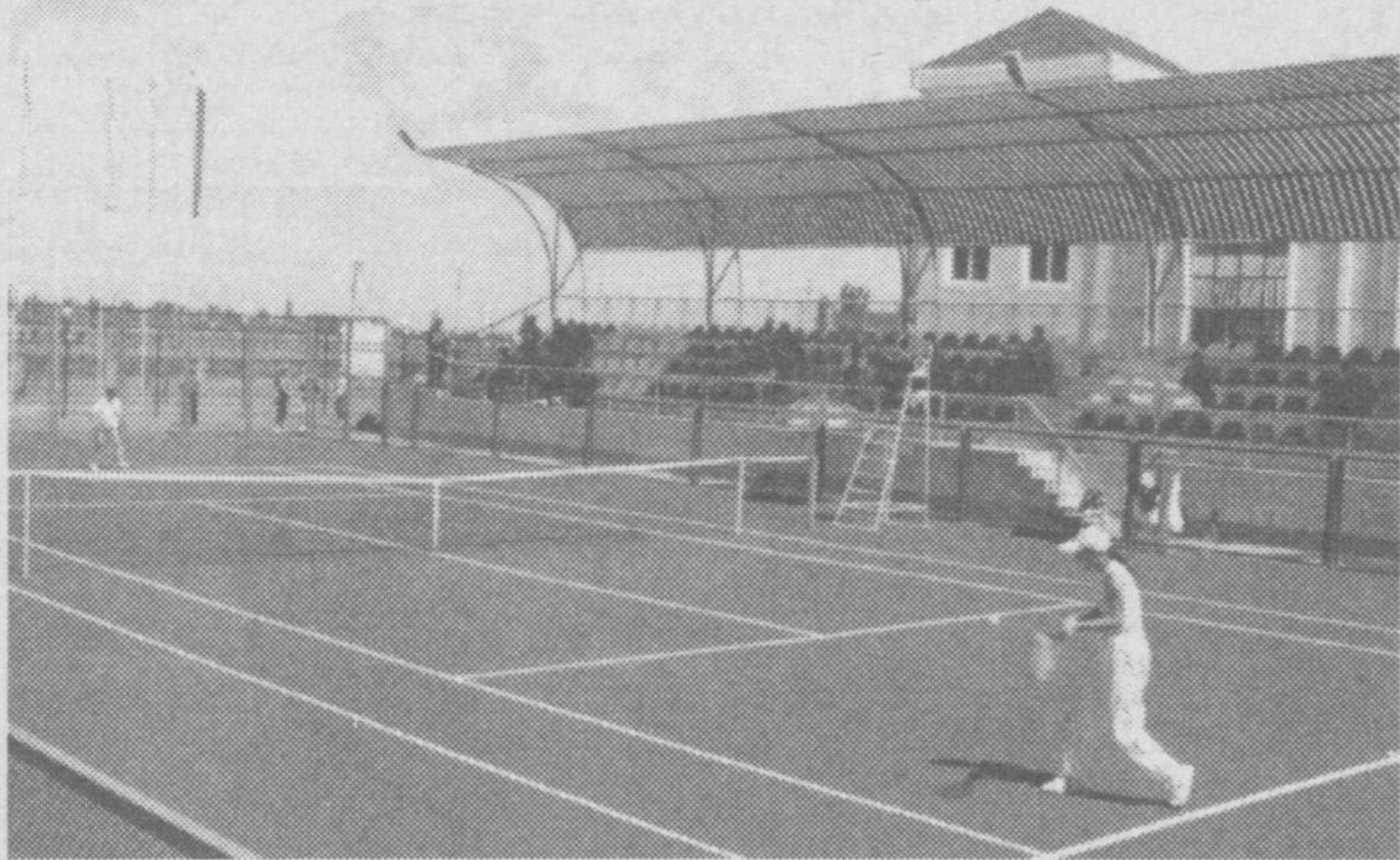

КАТТА ТЕННИСНИНГ КАТТА ОДИМИ

Бугун мамлакатимизда спортнинг бошқа турлари қатори катта теннисга ҳам қизиқиш ортиб бораётган экан, бу ҳақда гап кетганда кўз олдимизга теннисимиз юлдузлари Ирода Тўлаганова, Олег Огородов, Вадим Куценколар келиши шубҳасиз. Ҳа, биргина Ироданинг халқаро миқёсдаги мусобақа-

зиденти кубоги, Дэвис кубоги, Аёлларнинг «Челенжер» каби мусобақалари ҳам мамлакатимизда бундай нуфузли турнирларни ўтказиш учун етарлича шарт-шароит, имконият яратилганлигидан далолатдир. Шу маънода бугун ҳаётга тўлиқ жорий этилган «Умид ниҳоллари», «Баркамол авлод», «Универ-

Куни кеча Хоразм вилоятида ниҳоясига етган умумий ўрта таълим мактаб ўқувчиларининг «Умид ниҳоллари» спорт ўйинларидаги катта теннис мусобақалари ҳам Олимпия заҳиралари спорт коллежида қизиқарли ва мурасасиз тарзда бўлиб ўтди. Якуний натижаларга кўра, умумжамоа ҳисобида биринчиликти эгаллаб, Президент совғаси «Матиз» автомобилини қўлга киритган пойтахт терма жамоаси катта теннис беллашувларида ҳам шохсупанинг юқори поғонасидан ўрин эгаллашга муваффақ бўлди. Яъни, Тошкент шаҳри жамоаси 13 очко жамғариб биринчи ўринга сазовор бўлган бўлса, Наманган (11 очко) ва Андижон (10 очко) вилоятлари жамоалари иккинчи ҳамда учинчи ўринларни эгаллашди. Ўғил болалар ўртасида кечган финал учрашувида кортга тушган самарқандлик М.Ҳамдамов наманганлик рақиб А.Асановни 6:3, 5:7, 6:3 ҳисобида мағлубиятга учратиб, олтин медаль соҳиб бўлди. Қизлар ўртасида эса Тошкент шаҳрлик Э.Арутюнова ва К.Солодовникова биринчилик учун курашган бўлсалар, мурасасиз баҳсларда омад Э.Арутюновага кулиб боқди. Ва у икки сет натижаларига кўра 6:1, 6:1 ҳисобида соф ғалабага эришди.

ларда қўлга киритаётган ютуқлари юртимиз довуғининг дунёга таралишига муносиб хизмат қилмоқда. Шунингдек, қатор йиллар давомида ўтказилиб келинган Ўзбекистон Республикаси Пре-

сиада» спорт ўйинларидан иборат узлуксиз тизим таркибидан ҳам катта тенниснинг ўрин эгаллаши ёшларимиз ўртасида спортнинг бу турини оммалаштиришга алоҳида эътибор қаратилаётганлигидан дарак беради.

Энг жозибали спорт турларидан бири бўлган катта теннис бўйича мусобақалар давом этаётган бир пайтда танаффусдан фойдаланиб, иштирокчиларни суҳбатга тортдик. Бизнинг диққатимизни эндиги навбатда кортга тушмоқчи бўлиб турган, аслида рақиблар, лекин кўринишидан бирибирига яқин дўстлар ўзига жалб қилди. Уларнинг бири наманганлик, иккинчиси самарқандлик иштирокчилар экан. Қувноқ ва тетик кайфиятдаги Наманган шаҳар Давлатобод туманидаги 58-мактабнинг 10-синф ўқувчиси Арсен Асановдан мусобақаларга қандай тайёргарлик кўргани ва финал босқичига етиб келганлиги ҳақида сўрадик.

— Мен ўтган йили ҳам «Умид ниҳоллари»да қатнашган эдим. Лекин, шахсий кўрсаткичим унчалик яхши эмас, яъни 8-ўринни эгаллагандим. Фарғонадан қайтгач, тенниснинг ушбу тури бўйича бир йил

ЎСИШ

давомида астойдил шуғулланишга киришдим. Олдинлари Тошкентда, Фарғонада, Наманганда ўсмирлар ўртасида бўлиб ўтган турнирларда ҳамда ТТМ очик биринчилигида қатнашганман. Бироқ, улардан ҳам кўра «Умид ниҳоллари» менга ўз устимда кўпроқ ишлаш учун далда бўлди. Ҳозир дўстим, кортдаги рақибим самарқандлик Марсел Ҳамдамов ҳақида айтилган бўлсам, унинг имкониятлари меникидан анча юқори. Буни унинг рейтинг кўрсаткичларидан ҳам билса бўлади. Шундай бўлса-да, финалда кучим етганича бор маҳоратимни ишга солиб курашаман. Агарда ютқазган тақдиримда ҳам ҳечам хафа бўлмайман. Аксинча, кейинги «Умид ниҳоллари» учун тайёргарликни

янада кучайтираман. Мен айтишидан мақсад қилдимки, албатта, кейинги йилги мусобақаларда қатнашаман ва бунда тренерларим Артур Сулаймонов ва Андрей Кримскийларнинг ёрдамларига таянаман.

Суҳбатимизга Артур Сулаймонов ҳам қўшилиб, шогирди ҳақида шундай деди:

— Арсеннинг катта теннис билан шуғулланаётганлигига анча бўлди. Лекин, «Умид ниҳоллари» унинг шу йўналишни қатъи танлашига сабабчидир. У тўғридан-тўғри юртимиз кортларидан дунё кортларига йўл олади деган умидда ҳаракат қилаёلمиз. Ҳар бир усулни тез илғаб олиши, рақибини тез тушуниши Арсеннинг ютуқларидан бири. Шу жиҳатлари бўлганлиги учун ҳам шогирдим билан мунтазам равишда шуғулланаёلمиз. Бу сафар у биринчи ракетка бўлмаслиги мумкину, аммо бир йил ичида 8-ўриндан 2-ўринга кўтарилиш ёмон натижа эмас. Бу кўрсаткич Арсен учун ўсиш саналади.

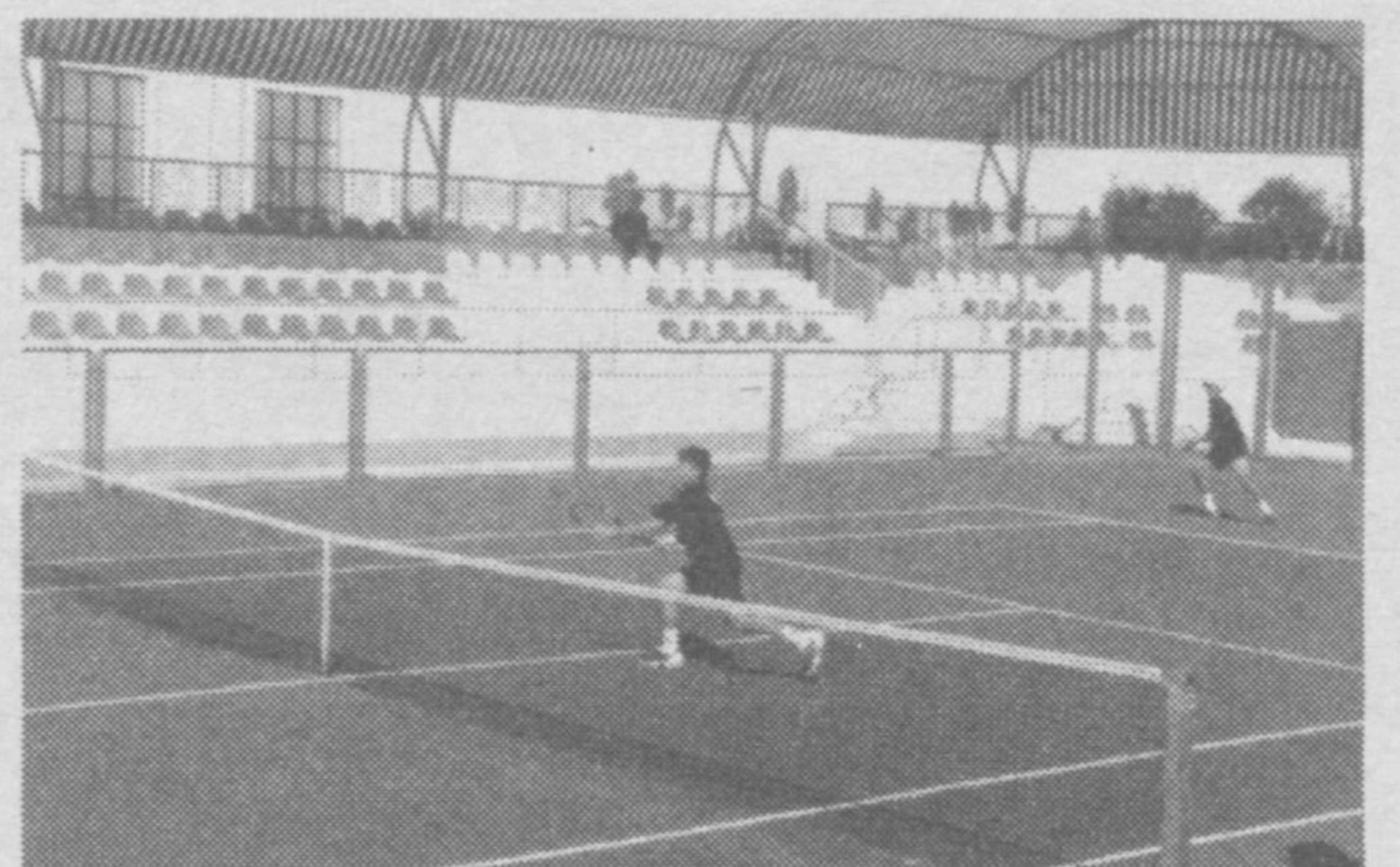
Бу орада финал босқичининг якунловчи ўйинлари ҳам бошланиб кетди. Марсел билан Арсен кортда ракеткаларини чириллатиб куч синашди. Ниҳоят, ўғил болалар ўртасида голиблар эълон қилинаётган эди. Самарқандлик теннисчи ҳам, наманганлик теннисчи ҳам ўзида йўқ хурсанд. Ҳакам Марсел Ҳамдамовнинг қўли баланд келганлигини эълон қилгач, Арсен уни мамнун кучиб табриклаб қўйди.

«УМИД НИҲОЛЛАРИ» ШУНЧАКИ ОСОН ТУРНИР ЭМАС

Катта теннис йўналишидаги ҳар бир босқич ўзига хос мурасасиз геймлардан иборат бўлди. Айниқса, финал босқичлари барибир ғалаба нашидасига яқин бўлганлиги учун ҳам кескин курашлари билан ажралиб турди. Ушбу таърифларни қизлар ўртасида кечган жангларга нисбатан ҳам айтиш мумкин. Демак, финалгача ёш ракетка усталари тошкентлик қизлар Элина Арутюнова ва Кристина Солодовникова-лар етиб келишди. Аввалги босқичлардан ҳам юқори очколар билан етиб келган Элина сирли тактикалари билан рақибини шошириб қўйди. Шу кетишини сусайтирмаган Арутюнова шохсупани забт этди. Ҳамшаҳарининг чапдастлиги ва эпчиллигига Кристина ҳам тан берди. Албатта, бу кўрсаткич Тошкент умумжамоасининг очколар жамғармасига уммондан томчи бўлиб эмас, дарё бўлиб қўшилди.

Шу ўринда ҳаммамиз

учун мусобақанинг биринчи ракеткаси бўлган қиз ҳақидаги маълумотлар қизиқ. Элина Арутюнова 1987 йилда Тошкент шаҳрида туғилган. У 2001 йил теннис бўйича Ўзбекистон чемпиони. Элина бу шарафни осонликча қўлга киритмаган. 7 ёшлигидан теннис билан мунтазам шуғулланиб келиши уни Қозоғистон ҳамда Тошкент шаҳрида ўтказилган АТР халқаро мусобақаларининг жуфтлик тартиби бўйича голибликни қўлга киритишига сабаб бўлди. Бундай натижалар Элина-ни Осиё чемпионати иштирокчисига ҳам айлантирди. Хуллас, у Ўзбекистон аёллар тасниф жадвалининг 6-ўрини 1649 очко билан банд этган.

— Турнирда бош совринни қўлга киритганлигим менга эндиликда катта масъулият юклайди. Чунки, тўлиқ устунликка эришиш мен учун анча қийин кечди. Бундан билдимки, юртимизда тажрибали теннисчи қизлар жуда кўп. «Умид ниҳоллари» уларнинг ҳаракатларини рағбатлантиради ва янги истеъдодларни кашф

этади. Демак, мен бунданда кўпроқ ва кучлироқ шуғулланишим, профессионал теннисчилар тажрибаси билан кўпроқ танишишим керак. Ахир олдинда Чирчиқда бўладиган баҳслар кутаяпти. Энди мен «Умид ниҳоллари»га шунчаки оsonроқ турнир сифатида эмас, балки, ўта масъулиятли мусобақа сифатида тайёргарлик кўраман. Тренерларим, жамоадошларим, ота-онам ва янги орттирган дўстларим олдида юзим ёруғ бўлганлиги бир умр ёдимдан кўтарилмайди.

Ушбу шохсупа соҳибасининг ич-ичига сиғмай гапирган гаплари барча иштирокчиларни яхши маънода «безовта» қилиб қўйди. Шундан сўнг бир-бирларини табриклаган қатнашчи қизлар ўзаро суҳбат қуриб, келажак режалари ҳақида гаплашди. Суҳбат фақат голибликни қўлга киритиш ҳақида эмас, спортнинг соғлиқ учун, гўзаллик учун қанчалик даражада фойдали эканлиги борасида давом этди.

Жамоа таркиби: жами- 6 нафар.
Шу жумладан: спортчилар-2 нафар ўсмирлар, 2 нафар қизлар.
Мураббий-1 нафар.
Ҳакам-1 нафар.
Мусобақалар шахсий ва жамоа гуруҳлари иштирокида ўтди.
Умумжамоа ўрни спортчиларнинг шахсий ўринлари бўйича аниқланди.
Мусобақалар қоидаларидан.

«Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларининг республика босқичида жамоаларнинг теннис тури бўйича эгаллаган ўринлари

№	ЖАМОАЛАР	2002		2003	
		ўрни	очко	ўрни	очко
1	Қорақалпоғистон Р.	13	—	14	—
2	Андижон вил.	5	8	3	10
3	Бухоро вил.	6	7	8	5
4	Жиззах вил.	14	—	13	—
5	Навоий вил.	12	1	12	1
6	Наманган вил.	3	10	2	11
7	Самарқанд вил.	4	9	4	9
8	Сирдарё вил.	10	3	11	2
9	Сурхондарё вил.	11	2	10	3
10	Тошкент шаҳри	1	13	1	13
11	Тошкент вил.	9	4	9	4
12	Фарғона вил.	2	11	5	8
13	Хоразм вил.	8	5	6	6,5
14	Қашқадарё вил.	7	6	6	6,5

Жамоа таркиби: жами—9 нафар.

Шу жумладан: спортчилар—7 нафар ўсмирлар.

Мураббий—1 нафар.

Ҳакам—1 нафар.

Спортчилар 50, 55, 60, 65, 71, 77, +77 кг. вазн тоифаларида иштирок этадилар.

Жамоалардан ҳар бир вазнга бир нафардан спортчи қўйилади.

Мусобақалар олимпия системаси бўйича ўтказилади.

Мусобақаларни ўтказиш вақти 4 минут.

Мусобақаларнинг ғолиблари ва совриндорлари, шунингдек, қолган спортчиларнинг олган ўринлари ва умумжамоа ўринлари мусобақалар қоидаларига асосан аниқланади.

Мусобақалар қоидаларидан

«Умид ниҳоллари» ниҳомдаги спорт турлари рўйхатидан муносиб ўрин эгаллаган белбоғли кураш Хоразм воҳасининг кенжа туманларидан бири — Янгибозорда бўлиб ўтди. Ўйинларда иштирок этувчи полвонлар Янгибозор

га нима бўлди, қўзилар қолмадими?» деб ҳазиллашди. Мавридини топиб, шу инсон билан гаплашишни дилимизга туггандик ва ўйинлар ниҳоясида сурхондарёлик полвон Қўзибой ака Шабировни суҳбатга чорладик.

олади. Бунинг маъноси нима?

—Биринчидан, бу кураш турида белбоғнинг узун бўлганлиги учун белда турмайди, бундай чиқиш қулайлик яратади. Иккинчидан, бу халқимизнинг азалий одати. Белбоғ полвоннинг чап елкасидан белнинг ўнг томонига қия ҳолатда туради ва гиламга чиқиш олдидан таъзим қилинади, бу эса мазкур спорт турига бўлган ҳурмат, эътиқод намоишидир.

— **Болаларнинг бугунги тайёргарлиги, ўйинига қандай баҳо берамиз? Умуман, Хоразмда бўлиб ўтаётган «Умид ниҳоллари — 2003» ҳақида тўхталсангиз?**

— Олдинги мен кўрган ёш полвонлардан бу куннинг белбоғли курашчи-

рашини жаҳонга танитиб, заминимизнинг полвонлар юрти эканлигини яна бир карра исботлайдилар.

ЧЕМПИОНЛАР БИЛАН ФАХРААНСАК АРЗЙДИ

Полвонларнинг кураши 3 дақиқада ҳайқирғу оқшлар билан якунланади. Лекин бунда кимдир шодон, иккинчиси эса мағлубият алаmidан хуноб бўлади. Бу унинг кейинги беллашувларга пухта тайёрланиб, албатта ғолиб бўламан, деб интилишига замин бўлади. Янгибозор тумани спорт коллежидан бўлиб ўтган финал ўйинларини томоша қилиш учун келган ёшу қари спорт залини эгаллаб олишди. Бирин-кетин ғолиблар номлари аниқлана бошланди. Сирдарё вилоятидан келиб, ғолибликни қўлга киритган Асил Эгамбердиевнинг мураббийси Қудрат Турдиев мусобақа таассуротларини шундай ифодалади:

— Хоразмга келар эканман, Оролбўйи вилояти бўлганлиги учун шароити оғир, унчалик тайёргарлик кўриша олмади керак, деб ўйлагандим. Аммо Урганч шаҳрига кириб келганимиздан бизни вокзалда катта тантаналар билан кутиб олишди. Шаҳар кўчаларида кечки пайт юрсангиз, ранг-баранг чироқлардан кўзингиз қувнайди, пойтахт кўчаларидан ҳечам қолишмайди. Гўзал шаҳар экан, айниқса халқнинг ширин тили, меҳмондўстлиги катта таассурот қолдирди. Мусобақаларга қайтадиган бўлсак, вилоятимиз фахри бўлган Асилбек Эгамбердиев бу йил ҳам чемпионликни кўлдан бермади. Мураббийси Қўзихайдар Эгамбердиевнинг сабоқларини эгаллаган бу ёш полвонимиздан умидимиз катта. Иштирокчилар спорт байрами баҳона Хива шаҳрини, Урганчдаги «Авесто» боғи, Жалолиддин Мангуберди ёдгорлик мажмуини кўриб, кўплаб дўстлар орттирганликлари катта аҳамиятга эга.

Назокат ХОЛМЕТОҒА

НАМУНАЛИ ХИЗМАТ

«Умид ниҳоллари» нафақат ўзининг спорт турлари бўйича кечган қизгин курашлари, балки қатнашчилар хотирасида ҳар бир ўтган дақиқаси билан ҳам ўзгача бир таассурот бўлиб қолди. Биргина белбоғли кураш йўналиши бўйича баҳслашган йигитларнинг овқатланиш жараёнида чиройли бир манзарага гувоҳ бўлдик. Янгибозор саноат касб-хунари коллежининг ошхонасида қатнашчиларга бир хил кийинган официантлар профессионал даражада, ўзига хос маданият билан хизмат кўрсатишди. Биз уларни махсус шу касб йўналишида таҳсил олаётган ўқувчилар бўлса керак деб ўйлаган эдик. Қизиқсиниб, улардан бирини суҳбатга тортдик. Ўзини Алижон Алимов деб таништирган 2-курс молия агенти йўналишида ўқиётган ўқувчи шундай фикрларни билдирди:

— Коллежимизда олдиндан «Умид ниҳоллари» иштирокчилари учун хизмат кўрсатиш гуруҳи тузиладиган бўлди. Бунда барча ўқувчилар ичидан 21 нафари намунали хулқи, одоби ва шахсий ташаббусига кўра танлаб олинди. Танланганлар махсус шифокор кўригидан ўтказилгач, тайёргарлик ишлари бошланди. Хизмат кўрсатишнинг ўзига яраша сир-асрорларини ўргатиш учун махсус ўқувлар ташкил этилди. Ва бизлар кийиниш маданияти, муомала одобини ўргандик. Бунда бизларга, айниқса, коллеж директори Рустам Юсупов ва маънавият ишлари бўйича ўринбосари Хосият Юсуповалар ўз ёрдамларини аяшмади.

Мана уч кундирки, чарчаш нималигини билганимиз йўқ. Чунки, меҳмонлар билан танишиб, биз уларга, улар бизга билганларимизни гапириб бердик. Хатто, орада улар билан кураш тушишга ҳам улгурдик. Айниқса, менга қорақалпоғистонлик ва бухоролик тенгдошларимнинг хушмуомалалиги ёқди. Шу тариқа андижонлик Элёр, Сайдулло ва бухоролик Умар, Илхомлар билан дўст тутиндик. Келгусида улар билан доимо мулоқотда бўлиб турамиз.

Манзарани кузата туриб, овқатларнинг сифати билан ҳам қизиқдик. Бу ҳақда бизга ушбу коллежга бириктирилган санитария-эпидемиология назорати маркази мутахассиси Зариббой Ўразметов маълумот берди:

— Биласиз, полвон кучли ва калорияли овқат емаса, кураш чоғида кураги ерга тегиб қолиши мумкин. Шунинг учун ҳам биз мутахассислар ҳозирда нафақат тайёр иссиқ овқатларни, хатто сабзавотлар ва бошқа маҳсулотларнинг ҳам энг сифатли, янгилари олинишини назорат қилиб бораёпмиз. Уларни пиширишга масъул бўлган ошпазларни ҳам замонавий ошхона сирлари билан таништириш мақсадида малакалари оширилган эди. Мана, ҳаракатларимиз эвазига «Умид ниҳоллари»нинг полвонларини уларга ёқадиган овқатлар билан таъминлаяпмиз. Энг асосийси қатнашчилар биздан мамнун.

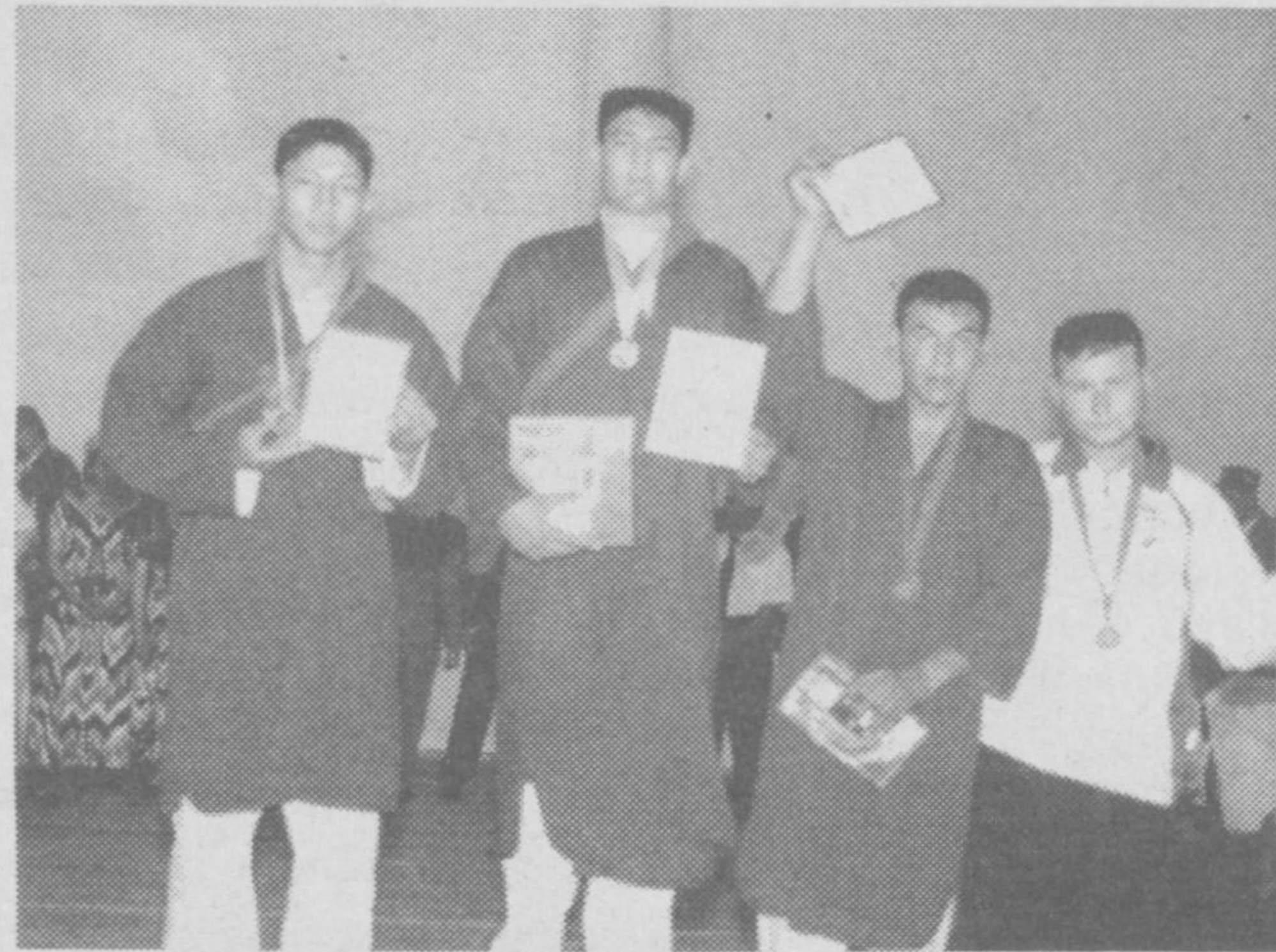

ПАҲЛАВОН МАҲМУД РУҲИ ҚЎЛМАСИН

элига ва бошқа вилоятлардан келган белбоғли кураш ишқибозларига ҳаяжонли ва қизгин дақиқаларни инъом этишди. Белбоғли кураш спортнинг энг қизиқарли тури, у иккита рақибнинг куч-маҳоратини, руҳий иродасини 3-4 дақиқа ичида борича кўрсатиб беради. Агар полвон кучли, етарли тайёргарликка эга бўлса, рақибнинг камчилигини кўра олиб, шунга асосан ҳаракат қилса, уни шартта кўтариб, ерга йиқитади. Иккала полвоннинг кучи тенг бўлса, унда бири иккинчисини йиқитишга ҳаракат қилган жонли дақиқалар чала баҳоси билан баҳоланади, бир неча маротаба чала баҳо олишга муваффақ бўлган спортчи гарчи рақибнинг курагини ерга текизмаса-да ғолиб ҳисобланади. Белбоғли курашнинг миллий курашдан фарқи томони шундаки, кураш жараёнида битта ҳакам, икки нафар ёнбош ҳакам ва гиламга полвонларни олиб келувчи ва кузатиб қўувчи иккала ҳакам бўлади. Белбоғли курашда эса полвонлар гиламга ўзлари чиқишади. Яна бир эътиборга молик жиҳати шуки, белбоғли курашда полвоннинг белбоғи узун боғланади, чунки белбоғнинг икки ёнбош томонидан маҳкам ушлаб олиш — галабанинг омили.

БЕЛБОҒИ ЕЧИЛИБ КЕТДИ

Ўйинларни томоша қилар эканмиз, икки кун давомида гиламнинг бошланиш қисмида ҳар иккала томон вакили бўлган ёш полвонларнинг белбоғини боғлаб, гиламга чиқар чоғи дуо қилаётган отахонга кўзим тушарди. Бир гал ўспириннинг белбоғи ечилиб кетди ва ўйин тўхтатилиб, белбоғи тушиб кетган спортчи югуриб отахоннинг олдига келди. Шунда учрашув ҳаками «Қўзибой ака, сиз-

—**Қўзибой ака, кузатишимизча, барча полвонларнинг белбоғини сиз боғлаб қўймоқдасиз. Бу шунчаки, сизга берилган топшириқми ёки ўзгача маъноси борми?**

— Йўқ. Бу менга берилган топшириқ эмас. Аждодларимиздан мерос бўлиб келаётган анъаналардан бири. Белбоғли курашнинг ўзгачалиги ҳам шунда. Гиламга чиқаётган полвонларнинг белбоғи бир киши қўлида боғланиши лозим. Бу барча белбоғларнинг бир хилда боғланишини таъминлайди, бу ҳам нафислик, пухталики вазифа. Бояги полвон шошиб, белбоғини ўзи боғлаб олган эди, кўрдингизки, бир дақиқага етмасдан ечилиб кетди. Галабага эришишни мақсад қилиб қўйган курашчиларнинг бир-бирини тортиб, белбоғидан маҳкам ушлаб айлантеришлари учун белбоғ муштаҳкам боғланиши лозим.

— **Гиламга чиқаётганда ва ўйинни якунлаб қайтаётганда ҳам полвонлар белбоғини елкасидан ўтказиб**

лари анча улғайган. Спортнинг бу турига кундан-кунга ихлосмандлар кўпаймоқда. Хоразмга тўхталадиган бўлсак, у буюк полвон Паҳлавон Маҳмуд ватани. Уни эса Полвонпир деб аташган. Полвонларнинг пири ўтган бу заминда издошлари тетапоя қилмоқда. Байрамлар жуда кўтаринкилик билан, томошабинлар ҳайқириқлари ила уйғунлашиб ўтмоқда. Мен ҳозир пайғамбар ёшидаман. Худо хоҳласа, бу ерда курашга тушаётган болаларим менинг ёшимда Ўзбекистоннинг белбоғли ку-

«Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларининг республика босқичида жамоаларнинг белбоғли кураш бўйича эгаллаган ўринлари

№	ЖАМОАЛАР	2002		2003	
		ўрни	очко	ўрни	очко
1	Қорақалпоғистон Р.	6	7	13	—
2	Андижон вил.	5	8	1	13
3	Бухоро вил.	11	2	9	4
4	Жиззах вил.	9	4	14	—
5	Навоий вил.	12	1	8	5
6	Наманган вил.	2	11	3	9,5
7	Самарқанд вил.	13	—	11	2
8	Сирдарё вил.	4	9	6	7
9	Сурхондарё вил.	8	5	10	3
10	Тошкент шаҳри	10	3	7	6
11	Тошкент вил.	3	10	5	8
12	Фарғона вил.	1	13	2	11
13	Хоразм вил.	14	—	3	9,5

МАМЛАКАТ СПОРТИНИНГ ЁРҚИН КЕЛАЖАГИ ВОЯГА ЕТМОҚДА

«Умид ниҳоллари» спорт ўйинлари дастуридан ўрин олган шахмат мусобақалари интизомли равишда адолатлилик мезонлари асосида ўтказилди. Хусусан, Шовот маиший хизмат касб-хунар коллежида яратилган шарт-шароитлар барча қатнашчилар, уларнинг устоз-мураббийларини хушнуд қилди. Эрталабки сафланишдан тортиб бевосита мусобақалар пайтида, дам олиш соатларида ўтказилган маданий хордиқ чиқариш тадбирларида қизиқарли учрашувлар, бадий хаваскорлар гуруҳларининг чиқишлари, Урганч ва Хива шаҳарлари тарихий обидаларига уюштирилган саёҳатларнинг барчасида ташкилотчиларнинг беминнат хизматлари сезилиб турди.

Мусобақаларга келсак, улар «Умид ниҳоллари» спорт ўйинларини ўтказиш Низомига асосан, барча талаб ва меъёрлар бўйича ташкил этилди. Шунингдек, таъкидлаш жоизки, шу вақтгача мактаб ўқувчилари ўртасида шахмат бўйича ўтказилиб келинган турли даражадаги беллашувларда олий лига аъзолари қатнашган эмас. Масалан, шахмат бўйича ўсмирлар ўртасида Ўзбекистон чемпиони, қашқадарёлик Сарвиноз Эргашева ва жорий йил бошларида олий лигага йўлланма олган жиззахлик Юлдуз Ҳамрокуловлар, худди шунингдек, Антон Филип-

пов ва Дамир Хусниддинов каби ўсмирларимиз ҳам «Умид ниҳоллари-2003»дан сўнг Фарғонада бўлиб ўтадиган олий лига беллашувларида останадиладар. Шунингдек, қатнашчиларнинг деярли ярми мамлакат чемпионати-

ди. Аниқроқ қилиб айтадиган бўлсак, биринчилик бу йил ҳам пойтахтлик шахматчилар қўлида бўлса, кейинги иккинчи ўриндан то еттинчи ўрингача бўлган вазиятда бошқа вилоятлар вакиллариининг имкониятлари бир хилдир. Бу эса, албатта, жойларда шахматнинг тобора оммалашиб бораётганини исботлайди.

Алоҳида таъкидлаш ўринлики, шахмат мусобақалари швейцар тизими асосида ўтказилди. Яъни ҳар бир турда ғолиб билан ғолиб ўйнади. Етти турдан иборат бўлган ўйинлар охиригача мурасасиз, қизғин кечди. Ана шундай ташкил этилган ўйинлар ҳар

бир қатнашчини ҳар соат, ҳар дақиқада хушёр бўлишга, шахмат донасини суришда эҳтиёт бўлишга ўргатади, бор ақлий салоҳияти ва имкониятларини тўлалигича ишга солишга сафарбар қилади. Албатта, мана шундай қизғин курашларда кимдир ғолиб, яна кимдир мағлуб бўлади, лекин якуний натижада Ўзбекистон спорти бундан ютади. Ўйлаيمизки, яқин келажада ўзбекистонлик ёшлар орасидан Марказий Осиё, жаҳон биринчиликлари ғолиблари етишиб чиқади. Зеро, бунинг учун мамлакатимизда барча имкониятлар яратилмоқда.

Мусобақаларнинг дастлабки кунларида Тошкент шаҳри, Фарғона, Тошкент, Сурхондарё вилоятлари вакиллариининг олдинги қаторда бўлиши уларнинг шахмат мактабларида жуда кўп йиллар давомида мақсадли иш олиб борганлигини кўрсата-

нинг биринчи лигаси аъзоларидир. Бу нимадан далолат беради? Албатта, республика раҳбарияти томонидан ташкил этилаётган мана шундай спорт ўйинлари ёшларимиз орасида соғломлаштириш, уларни жисмонан ҳамда ақлан ривожлантириш, спортни оммалаштириш билан бир қаторда Ўзбекистон спортининг келажагини аниқлайдиган иқтидорли ёшларни тарбиялаш мақсадларининг кўзлаётганлигидир.

Одилбек АЗИЗОВ,
«Умид ниҳоллари» спорт ўйинлари шахмат тури бўйича бош ҳакам, Денов туман болалар шахмат мактаби директори, республика тоифасидаги ҳакам

Жамоа таркиби: жами-6 нафар.
Шу жумладан: спортчилар-2 нафар ўсмирлар, 2 нафар қизлар.

Мураббий — 1 нафар.

Ҳакам — 1 нафар.

Мусобақалар 7 турдан иборат швейцар системаси бўйича ўтказилади. Умумжамоа ўрни ўз спортчиларининг тўплаган энг кам шахсий ўринлари бўйича аниқланади.

Бир жамоа спортчилари ўзаро учрашмайдилар.

Мусобақаларнинг ғолиблари ва совриндорлари, шунингдек, қолган спортчиларнинг олган ўринлари ва умумжамоа ўринлари мусобақалар қоидаларига асосан аниқланади.

Мусобақалар қоидаларидан

«Шахмат тахтасида сохталигу риёкорликка ўрин йўқ. Шахматнинг гўзаллиги унинг ҳамиша ҳаққоний бўлишидир». Номи шуҳрат чўққилари билан зийнатланган шахматчи, жаҳоннинг иккинчи чемпиони Эмануил Ласкер томонидан XIX асрда айтилган бу фикр шахмат тахтаси ёнига ўтирадиганлар учун ўзига хос йўриқнома бўлишга арзийди. Шовот маиший хизмат коллежи спорт залида ўтказилган шахмат мусобақалари иштирокчилари ҳам шахмат тахтасида сохталигу риёкорлик бўлиши мумкин эмаслигини

ҲАҚИҚАТНИ ИЗЛОВЧИ ЎЙИН

64 КАТАК АТРОФИДАГИ ҲАЯЖОН

яхши англашарди. Бу ўйин руҳан ожиз одамлар учун чиқарилмаганини ҳам яхши билишарди улар. Чунки шахмат одамнинг бор вужудини бутунлигича тортадиган ўйиндир. Коллеж спорт залига кириб борганимизда, барча иштирокчилар нигоҳи шахмат тахталарига қадалган эди. Айниқса, Тошкент шаҳри ва вилояти ёш шахматчилари ўртасидаги ақл жанги барчанинг эътиборида бўлди. Чунки ушбу учрашув натижаси бу йилги ғолиб номини деярли аниқлаштирарди. Ўтган йилги «Умид ниҳоллари» спорт ўйинларида ҳам ғолиблик учун асосий кураш мана шу жамоалар ўртасида кечганини ҳар бир иштирокчи биларди. Шу боис ҳам ҳар икки жамоа аъзолари рақиб олдида янгидан-янги масалаларни кўндаланг қилишга уринишарди.

«Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларининг республика босқичида жамоаларнинг шахмат тури бўйича эгаллаган ўринлари

№	ЖАМОАЛАР	2002		2003	
		ўрни	очко	ўрни	очко
1	Қорақалпоғистон Р.	13	—	12	1
2	Андижон вил.	11	2	14	—
3	Бухоро вил.	5	8	9	4
4	Жиззах вил.	14	—	4	9
5	Навоий вил.	6	7	11	2
6	Наманган вил.	10	3	5	8
7	Самарқанд вил.	7	6	8	5
8	Сирдарё вил.	8	5	13	—
9	Сурхондарё вил.	4	9	10	3
10	Тошкент шаҳри	1	13	1	13
11	Тошкент вил.	2	11	2	11
12	Фарғона вил.	3	10	3	10
13	Хоразм вил.	12	1	6	7
14	Қашқадарё вил.	9	4	7	6

ИҚРОР ВА УМИД

— Рақибимиз кучли, — дейди пойтахт вилояти жамоаси вакили Муяссар Ортиқова ўз юришидан кейин ишорамиз билан олдимизга келгач. — Лекин биз ҳам Хоразмга ғолиблик учун келганмиз. Шахмат юлдузларидан бири айтганидек, «Шахмат ўйинлигича қолаётган бўлса-да, унда ҳеч қандай тасодифот йўқлигига имоним комил». Дарҳақиқат, асл ақл майдонидаги жангда тасодиф бўлмайди. Унда кучли шахматчигина зафар кучади.

Шундай ҳам бўлди. Тошкент шаҳри жамоаси бу йил ҳам асосий рақиб — пойтахт вилояти жамоасидан кучли эканини исботлашиб, ғолиблик сари янада яқинлашди. Сўнгги Қашқадарё ва Хоразм жамоаларига ўйинни кетма-кет бой берган Сирдарё вилояти жамоаси вакилидан жамоа мағлубиятлари сабабини сўрадик.

— Уч нафар шеригим бу йил биринчи марта

бундай мусобақага қатнашишяпти, — дейди ўзини Ширин шаҳридаги 2-мактабнинг 11-синф ўқувчиси деб таништирган Абдор Абдурахмонов. — Шу боис уларда тажриба етишмаяпти. Мағлубиятларнинг сабабини шунда деб биламан.

Дарҳақиқат, Сирдарё вилояти жамоаси ўтган йилги 8-ўриндан бу йил 13-ўринга тушиб кетишди. Аксинча, Хоразм вилояти жамоасида ўсиш кузатилди. «Ўтган йилги 12-ўриндан бу йил 6-ўринга кўтарилган жамоамиз шарафини мен ҳам ҳимоя қилганимдан мамнунман, — дейди Гурлан туманидаги 8-мактабнинг 10-синф ўқувчиси Юсуф Содиқов. — Худо хоҳласа, кейинги йилда янада юқори натижага эришишга интиламиз».

Алалхусус, инсон шахматда курашчи бўлиши даркор. Чунки шахмат одамни муайян ҳаракатларга ғайратлантиради.

Шерали НИШОНОВ
сухбатлашди.

Жамоа таркиби: жами-11 нафар.
Шу жумладан: спортчилар-9 нафар.
Мураббий-1 нафар.
Ҳакам-1 нафар.
Мусобақаларга жамоалардан қуйидагилар қўйилади:

— спорт усталиги дастурига — фақат икки нафар спортчи, гардиш, копток, лента ва булавалар бўйича;

— спорт усталигига номзод дастурига — фақат уч нафар спортчи, гардиш, копток, лента ва булавалар бўйича;

— гуруҳ машқларига — фақат беш нафар спортчи.

Мусобақалар қоидаларидан.

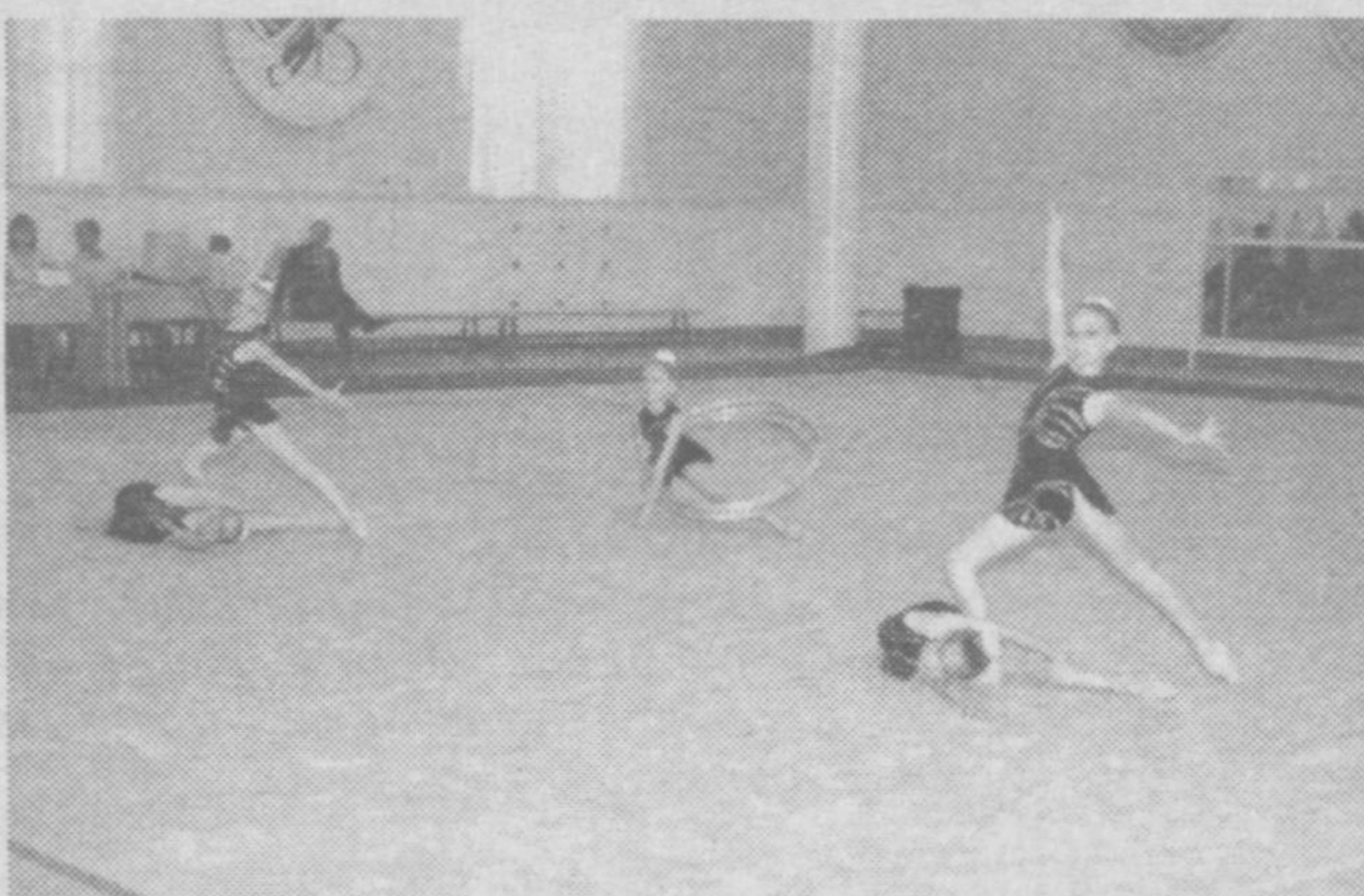
«Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларининг республика босқичида жамоаларнинг бадий гимнастика тури бўйича эгаллаган ўринлари

№	Жамоалар	Ўрни	очко
1	Қорақалпоғистон Р.	6	6,5
2	Андижон вил.	8	5
3	Бухоро вил.	3	9,5
4	Жиззах вил.	11	2
5	Навоий вил.	2	11
6	Наманган вил.	9	4
7	Самарқанд вил.	6	6,5
8	Сирдарё вил.	12	1
9	Сурхондарё вил.	13	—
10	Тошкент шаҳри	1	13
11	Тошкент вил.	10	3
12	Фарғона вил.	5	8
13	Хоразм вил.	3	9,5
14	Қашқадарё вил.	14	—

НАФОСАТ, ЛАТОФАТ, ГЎЗАЛЛИК ВА ЭПЧИЛЛИК ТАНТАНАСИ

Мен бугун совринли ўринларни қўлга кiritган ёш бадий гимнастикачиларни чин дилдан қутлагим келади. Шу билан бирга айтмоқчиманки, бу мусобақаларда мағлублар умуман йўқ. Мазкур беллашувларнинг мана шундай замонавий, гўзал, юксак дид билан безатилган, жаҳон стандартлари даража-

сидаги бадий гимнастика спорт мажмуасида ўтказилиши, бу ерда нафосатли, латофатли, ҳар томонлама гўзал қизларимиз ўз иқтидорлари ва маҳоратларини намойиш этишиб, барча томошабинларни хушнуд қилганликлари дилларга қувонч бағишлайди. Ўз кучлари, имкониятларини тўлалигича кўрсата олма-

ган қизларимиз, ўйлаёмизки, янаги йили Тошкент вилоятида бўлиб ўтадиган «Умид ниҳоллари» спорт ўйинлари давомида ўз санъатларини яна бир бор муносиб равишда тақдим этадилар.

Бу йилги мусобақаларда ҳакамлар ҳайъати аъзоларига ғолиб ва совриндорларни аниқлаш жудаям қийин кечди. Шу ўринда мана шундай катта спорт байрами-ни ташкил этган инсонларга ўз миннатдорчилигимни билдиргим келади. Айни чоғда мамлакатимизда болалар спортини ривожлантириш борасида олиб борилаётган давлат сиёсати боис,

бугун республикамизда бадий гимнастика чин маънода қайта туғилмоқда. Ўзбекистон Республикаси бадий гимнастика федерацияси ҳамда ташкилий кенгаш аъзолари барча куч ва имкониятларини мамлакатимиз терма жамоасининг бундан-да нуфузли мусобақаларда муносиб ўрин эгаллашлари учун сарфлайдилар, деб умид қилиб қоламиз.

Мукаррам АЗИМОВА,
Ўзбекистон
Республикаси бадий
гимнастика
федерацияси
президенти,
пойтахтимиздаги
«ФАЙЗ-ХОЛДИНГ»
мебель ишлаб
чиқариш ҳиссасдорлик
жамияти раиси

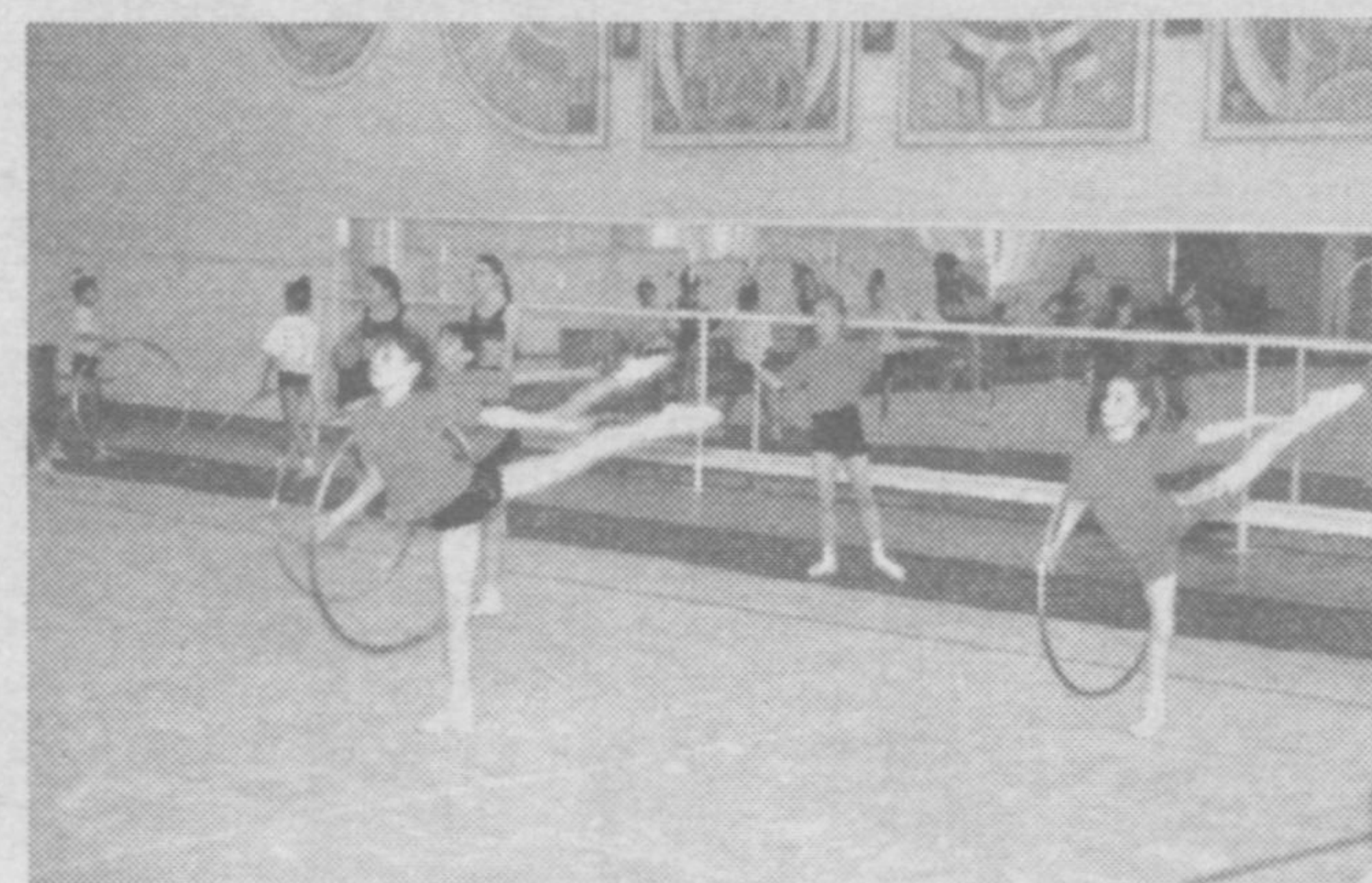
УЛАРНИ БАРЧА ҚУТЛАДИ

Барчамизга маълумки, бадий гимнастика «Умид ниҳоллари» спорт мусобақалари турларига биринчи марта бу йил киритил-

та аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб, бу йўналишда илк бор ўтказилаётган мусобақаларга оқ йўл тилашди. Шунингдек, очилиш

лиш маросимида иштирок қилиши учун олиб келдим. Унинг кўрсатган ўйинларини кўриб, кўзимга ёш келди. Айниқса, кўпчилик томошабинларнинг ҳавасини келтириши менга куч-қувват бағишлади, — дейди 67 ёшли Саодат ая Мирзааҳмедова.

— 1949-58 йиллар оралиғида ўзим Урганч шаҳрида меҳнат қилганман. Тақдир тақозоси билан Тошкентга яна қайтиб келганман. Ўғлим ушучилар жамоасининг мураббийси бўлганлиги боис катта байрам бўлади, бир томоша қилиб келасиз, деб олиб келди. Тўғриси шаҳарни таний олмадим. Жуда чиройли бўлиб кетибди. Нишонланиб ўтган тантаналар, тарихий обидаларга қилган зиёратларимиз барчаси менда катта таассурот қолдирди. Ушбу мусобақаларни муносиб ўтказиш учун ҳукуратимизнинг сарфлаётган маблағлари бекорга эмас, бугунги тадбирлар келажакда ўз самарасини кўрсатади, — деб таъкидлайди Элмира Содиқова.

ди. Шу муносабат билан мазкур спорт тури бўйича финал ўйинларининг очилиш маросими ўзгача кўтаринкилик билан барчага нафислик, гўзаллик, санъатга иштиёқ ҳиссини бағишлади. Тадбирда иштирок этган Халқ таълими вазири Р. Жўраев ва вилоят ҳокимининг ўринбосари, вилоят хотин-қизлар қўмитаси раиси Ш.Хўжаниёзовалар ҳам мазкур ўйинларнинг қизларимизнинг жисмоний соғлом ва руҳий етуқ бўлиб вояга етишлари йўлида кат-

та маросимида «Турон» каратэ жамоаси ҳамда ушучилар жамоаси бадий гимнастикачиларни табриклаш учун келишди. Чиройли ва моҳирона кўрсатилган шиддаткор ҳаракатлари билан барчанинг эътиборини қозонган болаларнинг олдига борар эканмиз, нуроний онахонларга кўзим тушди.

— Мен неварам Чилонзор туманидаги 101-мактабнинг 2-синф ўқувчиси Дилмурод Мирзааҳмедовни «Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларининг очи-

Мен бадий гимнастика тўғрисида аъзо бўлганимни дастлаб онамга айтмаганман. Маълум вақт шуғулланганимдан кейингина онам бундан хабар топди. Лекин хабар топдию, мен ўйлаганча менинг бу спорт турига қатнашимга норозилик билдирмади. Аксинча, қўллаб-қувватлади. Шундан сўнг бу спорт тури машғулотлари жараёнида кийиладиган кийимлар учун матолар олиб берди. Унинг тикилиши, бичилиши, танланиши ва тиктирилишида эса

ОНАМ ҚАРШИЛИК ҚИЛМАДИ

бадий гимнастика бўйича Хоразм вилояти жамоаси мураббийи, устозим Венера Каллибекова йўл-йўриқ кўрсатди.

Хуллас, «Умид ниҳоллари» спорт ўйинларининг муҳлиси бўлиш менга кўп нарсани ўргатди. Менинг ҳам бу мусобақаларда вилоятимиз шарафини ҳимоя

қилишга бўлган интилишимдан оила аъзоларим ҳам мамнунлар.

Гуларо ТОЖИЕВА,
Урганч шаҳридаги
Ал-Хоразмий номидаги
13-мактабнинг 5-синф ўқувчиси

ВАЗИФА УДДАЛАНДИ

«Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларининг бизнинг воҳамизда ўтказилиши қувончли бўлиши билан бирга вилоятимиз спортчиларига катта масъулият ҳам юклади. Бадий

гимнастика турининг бу йил биринчи марта бундай мусобақага киритилиши эса барча жамоалар учун ҳам кўнглидагидек бўлди. Хоразм вилояти жамоаси бадий гим-

настикачи қизларининг ушбу мусобақаларда 3-ўринни эгаллашини, рост, кутмовдим. Умид бор эдию, лекин Тошкент шаҳри, Бухоро вилоятлари ва бошқа жамоалар билан баҳс юритиш қийин бўлишини барчамиз билардик. Шундай бўлсада, фахрли ўринни эгаллаганимиздан мамнунман. Қолаверса, бадий гимнастика тури учун керак бўладиган бир қатор жиҳозларнинг Болгариядан олиб келингани ҳам бизга фойда бўлди, деб ўйлайман. Сифатли, қулай бўлган бу жиҳозлар бизга анча қўл келди.

Зухра ЁҚУБОВА,
Урганч шаҳридаги
8-мактабнинг 10-синф
ўқувчиси

**«Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларининг республика
босқичида жамоаларнинг энгил атлетика тури бўйича
эгаллаган ўринлари**

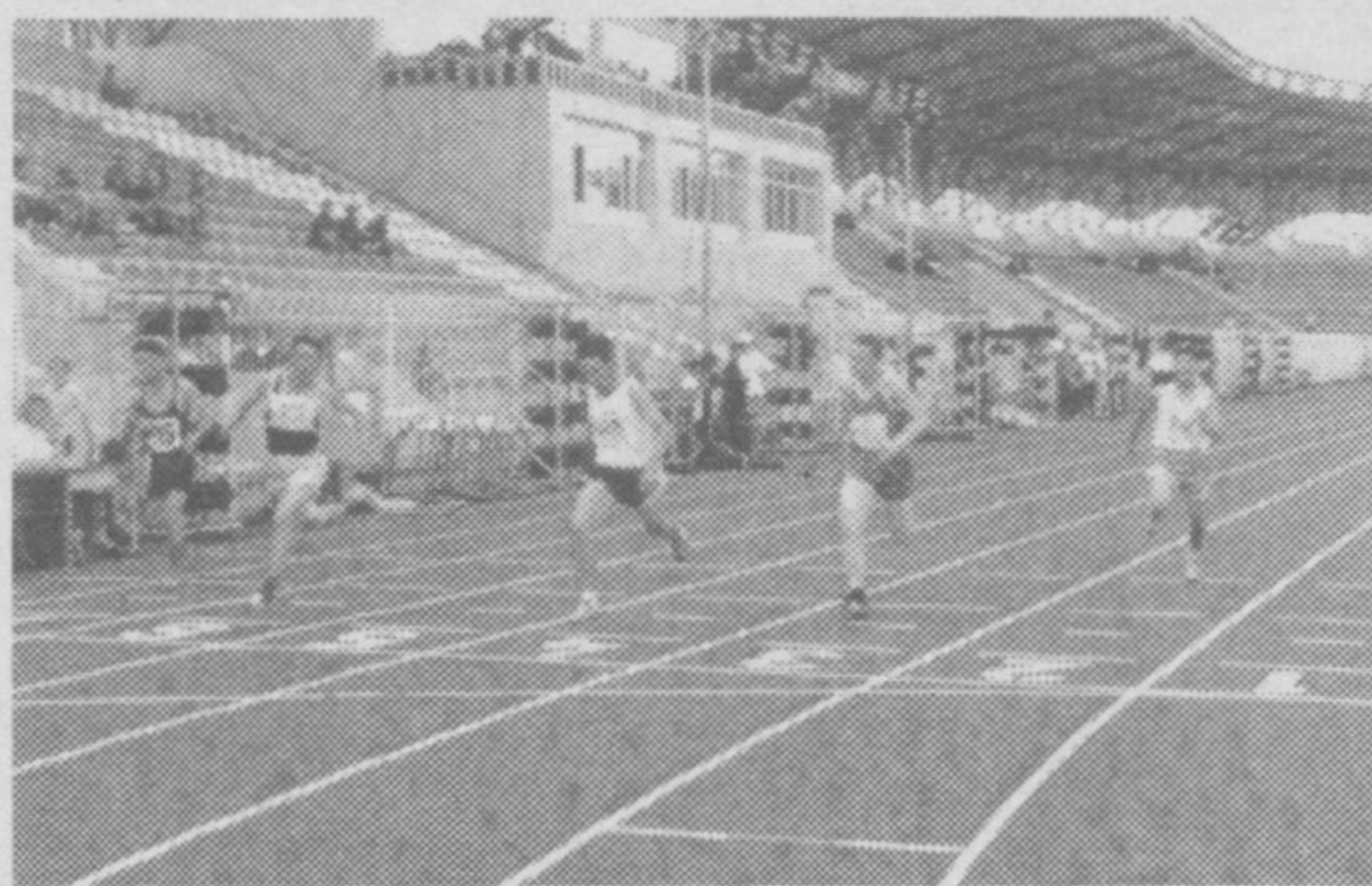
№	ЖАМОАЛАР	2002		2003	
		ўрни	очко	ўрни	очко
1	Қорақалпоғистон Р.	12	1	14	—
2	Андижон вил.	6	7	6	7
3	Бухоро вил.	11	2	13	—
4	Жиззах вил.	9	4	11	2
5	Навоий вил.	7	6	7	6
6	Наманган вил.	5	8	5	8
7	Самарқанд вил.	4	9	2	11
8	Сирдарё вил.	14	—	12	1
9	Сурхондарё вил.	10	3	8	5
10	Тошкент шаҳри	1	13	1	13
11	Тошкент вил.	3	10	4	9
12	Фарғона вил.	2	11	3	10
13	Хоразм вил.	13	—	9	4
14	Қашқадарё вил.	8	5	10	3

«Умид ниҳоллари-2003» давомида энгил атлетикачиларнинг финал босқичига старт берилган бир пайтда биз ушбу тур бўйича Бош ҳакам, Ўзбекистон Республикаси энгил атлетика федерацияси вице-президенти Геннадий Арзумановни суҳбатга қорладик.

— Ҳозир бутун дунёда замонавий стадионларнинг югуриш йўлакчаларига махсус синтетик қопламалар ётқизилади, — дейди педагогика фанлари номзоди, Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институтининг энгил атлетика кафедраси доценти, республикада хизмат кўрсатган мураббий Г.Арзуманов. — Бу қопламаларнинг илгариги резина-битум ёки махсус тупроқ қоп-

ЖАҲОН СТАНДАРТЛАРИ ДАРАЖАСИДАГИ ЮГУРИШ ЙЎЛАКЧАЛАРИ

Ўтган йили ўтказилган «Умид ниҳоллари» спорт ўйинларида энгил атлетика бўйича қатнашган ўқувчи-ёшлар Фарғонанинг марказий ўйингоҳида янгидан синтетик қоплама тўшалган йўлакчаларда ўзаро баҳс юритишган эди. Бу йил ҳам «Хоразм» спорт мажмуасида энгил атлетикачилар учун қатор қулайликлар яратилди. Хусусан, немис мутахассислари томонидан югуриш йўлакчаларига янгидан махсус политан қопламаси ётқизибли, бу аввалгиларидан ўзининг замонавийлиги ҳамда спортчиларнинг юксак натижалар кўрсатишига имкон бера олиши билан ажралиб туради. Зеро, бу йўлакчалар ёшларнинг катта спорт майдонига чиқиши учун зарур бўлган барча хусусиятларга эгадир.

ламаларидан фарқли жиҳати шундаки, бундай қопламаси бор йўлакчаларда ҳар қандай об-ҳаво шароитида машғулотлар ҳамда йирик мусобақалар ўтказса бўлади. Яъни бу қопламалар ҳар қандай шароитда ўз шаклини йўқотмайди, ёмғир сувлари эса махсус ариқчалар орқали оқиб кетади. Шуниси эътиборлики, бу қоплама тайёргарлик машғулотларини кенг қўламда ўтказишга имконият беради. Сабаби, у эластик хусусиятга эга бўлганлиги туфайли спортчиларнинг оёқ мускулларига унчалик кўп оғирлик тушмайди. Эъти-

борлиси, ўтган йили Бухорода «Универсиада» спорт ўйинлари сабаб барпо этилган «Бухоро» стадионида ҳам югуриш йўлакчаларига мана шундай политан қопламалари ётқизилган бўлиб, яқинда биз ёмғир шаро-

итида ҳам бемалол мусобақаларни давом эттира олдик. Албатта, бу йил Хоразмда ҳам ана шундай йўлакчаларнинг бунёд қилинганлиги қувонарли ҳолдир. Яна шу нарсани мамнуният билан айтишим мумкинки, яқин кунларда Андижон вилоятида мамлакатимиз ўрта махсус, касб-хунарга таълими муассасалари ўқувчи-ёшлари ўртасида бўлиб ўтадиган «Баркамол авлод» спорт ўйинларининг республика босқичида ҳам ёш

енгил атлетикачиларимиз мана шундай югуриш йўлакчаларида куч синашадилар.

— Мутахассис сифатида айтишчи, бундай йўлакчалар қанчалик даражада чидамли бўлади?

— Айни пайтда стадионларда махсус синтетик қопламали йўлакчаларни бунёд этувчи хорижий фирмалар анчагина. Уларнинг ҳар бири ўз технологияларига эга. Ва албатта, бу фирмаларнинг бош мақсади — асосий маҳсулотлари бўлмиш ҳар хил вариантдаги махсус қопламали йўлакчаларнинг чи-

дамлилигини ошириш, уларнинг кўп йилларга хизмат қилишини таъминлашдан иборат. Шу ўринда айтишим мумкинки, мамлакатимизда ана шундай югуриш йўлакчаларининг дастлабкилари пойтахтдаги «Пахтакор» стадио-

нида 1982 йил апрел ойида финляндиялик мутахассислар томонидан саккиз йиллик кафолати билан ётқизилган эди. Орадан 21 йил ўтсаями, бу йўлакчалар бирон марта реставрация қилинмади. Шунга қарамай, барча мусобақалар юқори даражада ўтказилиб келинмокда.

«Хоразм» спорт мажмуасидаги йўлакчаларга ҳам немис мутахассислари кўп йилларга хизмат қилувчи сунъий қоплама ётқизиш-

ди. Афзаллиги, бу қопламаларнинг яхлит тўшалганидир.

Шу тариқа, эндиликда Бухоро, Фарғона ва Андижон каби шаҳар марказларидаги ўйингоҳлар замонавий югуриш йўлакчаларига эга бўлишди. Андижонда эса, янгидан барпо этилган спорт коллежи стадиони манежигам ана шундай қоплама тўшалгани андижонлик ёшларга ажойиб тўхфа бўлди. Бугун ҳукуматимиз томонидан мамлакатимиз болалар спортига юксак эътибор берилаётганлиги ҳар қадамда сезилмокда. Бунга бир мисол сифатида ўтган йили фойдаланишга топширилган Бухоро спорт мажмуасининг майдонча ва заллари айна дамда

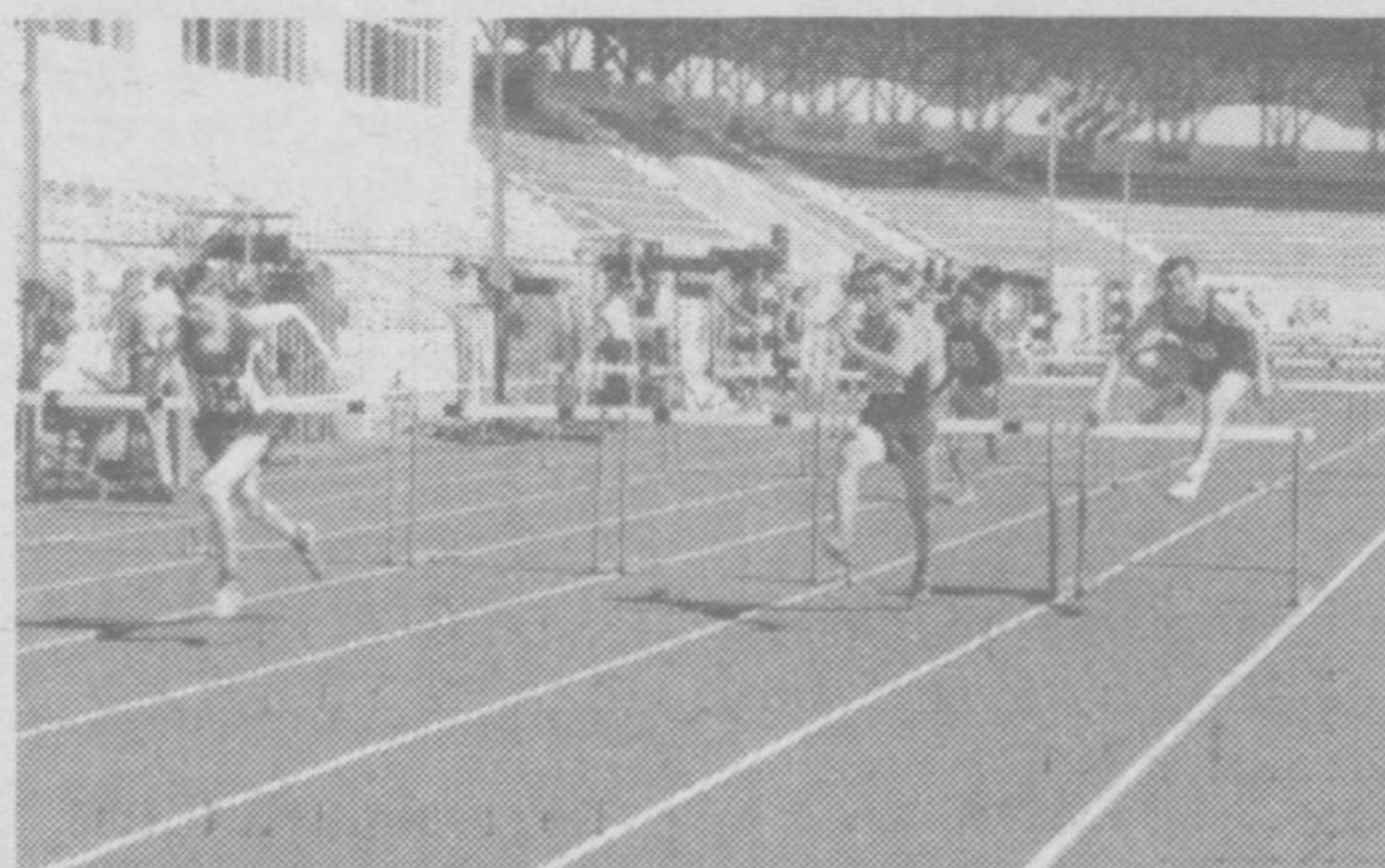
ёшу қари билан гавжумлигини айтиб ўтсак бўлади. Эътибор берган бўлсангиз, «Умид ниҳоллари», «Баркамол авлод» ва «Универсиада» каби уч босқичли спорт тизими доирасида ўтказилаётган оммавий спорт ўйинлари боис мамлакатимиз шаҳар ва қишлоқлари обод бўлиб, ушбу мусобақалар ўтказилган вилоятлар терма жамоаларининг кўрсаткичлари ҳам йилдан-йилга ошиб бормокда.

Нурлан УСМОНОВ
суҳбатлашди

Ўтган йили Фарғонада ўтказилган «Умид ниҳоллари» спорт ўйинлари энгил атлетика мусобақаларида иккита олтин, битта кумуш медаллар соҳиби бўлган эдим. Бу йил 400 метрга югуриш бўйича учинчи ўринни эгалладим. Бундан афсус-

ланаётганим йўқ. Чунки бу ўз номи билан спорт деб аталади. Мен учун энг муҳими вилоятимиз жамоаси медаллари сонини ошириш эди ва бу ниятим амалга ошганидан хурсандман. Қолаверса, жамоадошим Ўткир Файзуллаев ўтган

ЖАМОАДОШИМ 1-ЎРИННИ ЭГАЛЛАДИ

йили ҳам, бу йил ҳам ядро улоқтириш мусобақасида биринчи ўринни олди. Айтмоқчиманки, барчамиз вилоятимиз шарафини муносиб ҳимоя этишга астойдил интилдик. Кўриб турибсиз, жамоамиз учинчи ўринни қўлга киритди.

Хуснида АХМАДЖОНОВА,
Фарғона шаҳридаги
26-мактабнинг 11-синф
ўқувчиси

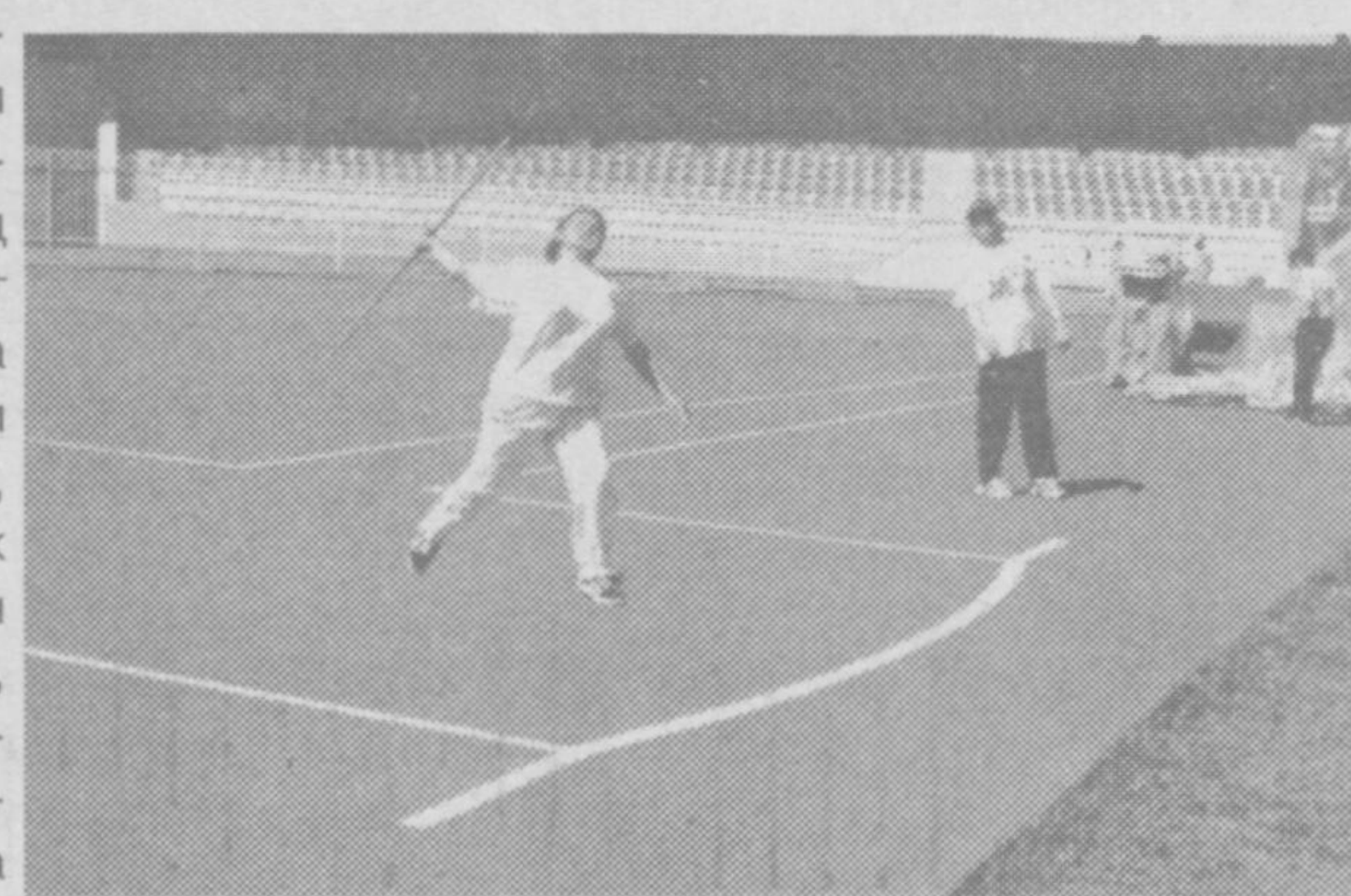
СПОРТ БАРИБИР ЮТУҚ КЕЛТИРАДИ

Ёшлигимдан спортга қизиқаман. Баландлик ва узунликка сакраш машқларини бажаришни ўрганган пайтимданок шу соҳаларда таниқли спортчилар қаторида бўлишни истардим. Мамлакат ва вилоятимиз микёсида ўтказилаётган бир қатор спорт мусобақаларида қат-

нашаётганим ҳам бу борадаги маҳоратимни ошириш имконини бераётир. Чунончи, «Умид ниҳоллари» спорт ўйинларининг вилоят босқичида баландликка сакраш бўйича биринчи ўринни эгаллашга эришган бўлсам-да, республика босқичида унчалик омадим юришмади. Аммо бундан хафа бўлаётганим йўқ. Негаки, ушбу мусобақалар сабаб вилоятимизда бунёд этилган спорт иншоотларида шуғулланиб, бошқа

мусобақаларда зафар қучишимга ишонаман.

Меҳрибон КЕНЖАЕВА,
Хоразм вилояти
Янгибозор туманидаги
28-мактаб ўқувчиси

УРГАНЧДА «ҚАДАЛГАН» НИХОЛЛАР

ИНТИҚ КУТИЛГАН ТОНГ

20 май тонгини хоразмликлар интиқлик ва ҳаяжон билан кутиб олишди. Чунки ўша кунни Хоразм вилояти жамоаси ёш спортчилари футбол, баскетбол, волейбол ва кўл түпи турлари бўйича «Умид ниҳоллари — 2003» спорт ўйинлари ғолиблигига асосий даъвогар — Тошкент шаҳри жамоалари билан куч синашиши лозим эди. Соат 13.00 да Урганч қурилиш коллежи спорт залида бу икки рақиб жамоаларнинг қизлар ўртасидаги баскетбол мусобақаси бошланди. Бунгача Тошкент — Хоразм ўртасидаги учрашуви соат 9:10, 10:00 ларда бошланган кўл түпи ва волейбол мусобақаларида содир бўлиб, ҳар икки спорт тури бўйича пойтахтликларнинг кўли баланд келган эди. Шу боис мазкур беллашувда мезбон жамоа ўсмирлари ҳам, қизлари ҳам ғалаба қозониш ниятида эдилар. Гарчи ўсмирлар ўртасида мусобақа Урганч давлат университети спорт залида ўтказилаётган бўлса-да, Урганч қурилиш коллежи спорт залидаги қизлар мусобақаси иштирокчилари ўз жамоадошларидан тез-тез хабар олиб туришди. Лекин Хоразм вилояти жамоаси вакиллари қанчалик уринмасин, мазкур

Жамоа таркиби: жами—24 нафар.
Шу жумладан: спортчилар—10 нафар ўсмирлар, 10 нафар қизлар.
Мураббий—2 нафар.
Ҳакам—2 нафар.
Мусобақалар 4 та жамоалардан ташкил топган гуруҳларда айланма услубида ўтказилади.
Жамоага ютуқ учун 2 очко, мағлубият учун 1 очко, қатнашмаганлиги учун эса 0 очко берилади.
Ўйин вақти 4 тайм, 10 минутдан иборат. Агар ўйин дуранг натижа билан тугаса, жамоа ўрни халқаро мусобақалар қоида-сига асосан белгиланади.
Мусобақалар қоидаларидан

спорт тури бўйича ўтган йилги «Умид ниҳоллари» мусобақалари ғолиби бўлган Тошкент шаҳри жамоасини енга олишмади. Ўсмирлар ўртасида кечган қизгин беллашувда Тошкент шаҳри жамоаси хоразмликларни 82-60 ҳисобида доғда қолдирган бўлишса, қизлар ўртасида кечган ҳал қилувчи паллада пойтахтликлар мезбонларни 55-19 ҳисоби билан енгдилар. «Ушбу финал учрашувини кузата туриб, бир нарсага амин бўлдим, — дейди Самарқанд шаҳри Боғишамол туманидаги 17-мактабнинг 10-синф ўқувчиси Фаррух Нормуродов. — Хоразмликлар ўтган йилгидан анча яхши ҳаракат қилишди. Уларнинг ўйин маҳорати ошгани кўриниб турибди».

ЮЗДА ТАБАССУМ, КЎЗЛАРДА ҚУВОНЧ

— Болаларнинг юзига боқинг, — дейди Хоразм ўсмирлар баскетбол жамоаси мураббийи Олег Цой. — Улар нигоҳидаги шодликни айтмайсизми? Гарчи биз иккинчи ўринни олган бўлсак-да, барибир мамнунмиз. Чунки «Умид ниҳоллари» мусобақалари бошланишидаёқ биз бунга ишонгандик. Бунга тайёргарлигимиз ҳам пухта эди. Яқинда ёшлар ўртасида ўтказилган мамлакат чемпионатида 1985 йилда туғилган болалар жамоамиз ўн тўрт жамоа ичида бешинчи ўринни эгаллаган эди. Қолаверса, ўсмирлар ва қизлар жамоамиз ҳам ўтган йили Фарғонада ўтган мусобақаларда ўзининг ва ўн иккинчи ўринларни эгаллаган ҳамда бу йилги мусобақаларда албатта яхши натижаларга эришишга қаттиқ аҳд қилишганди. Мана, бу

йил мақсадимизга эришдик. Ҳар икки жамоамиз фахрли иккинчи ўринни эгаллашди.

«БАСКЕТБОЛГА ҚИЗИҚИБ ҚОЛДИМ»

Урганч қурилиш коллежи спорт залида қизлар ўртасида баскетбол мусобақалари давом этаётган маҳалда иккинчи қаватнинг чекка ўринидан бирида ўтирган қизчани гуруннга тортдик.

— Исинг нима?
— Нилуфар Ҳайитбоева.
— Қаерда ўқийсан?
— Урганч шаҳридаги 4-мактабнинг 1-синфида ўқийман.

— Бу ерга ким билан, нима мақсадда келгансан?

— Ўйинларни томоша қилиш учун 4 ёшли синглим Моҳинур билан келдим.

— Ҳар кун келаяпсанми?

— Йўқ, кеча стадионга енгил атлетика мусобақаларини кўриш учун боргандим. Бугун бу ёққа келдим.

— Қайси спорт тури сенга ёқади?
— Баскетбол менга кўпроқ ёқди.

«УРГАНЧНИ ДУНЁ КЎРДИ»

Урганч давлат университети спорт залида ўсмирлар ўртасида ўтказилаётган беллашув жараёнида ўйинни томоша қилаётган аёлдан «Умид ниҳоллари» мусобақалари хусусида сўрадик. «Хурсанд бўлганим шундаки, — дейди ўзини Урганч шаҳридаги 14-мактаб ўқитувчиси деб таниш-

тирган Раъно Матёкубова, — бунда ўқувчилар кўпдан-кўп дўсту дугона орттириши билан бирга, саломатлигини янада тиклаб бораверади. Жисмонан соғ ўқувчи эса дарсда ҳам,

дарсдан ташқарида ҳам соғлом фикрлайди».

— «Хоразм» спорт мажмуасидаги очилиш маросимида борган эдим, — деб суҳбатга қўшилади шу мактабнинг яна бир ўқитувчиси Ўғилжон Бобоева. — Сухандон «ушбу «Умид ниҳоллари» спорт ўйинларини кўплаб мамлакатлар аҳолиси ҳам тўғридан-тўғри томоша қилади» деганда шундай фахрланиб кетдимки, сўз билан таърифлаб беролмайман.

«МЕН ҲАМ «УМИД НИҲОЛЛАРИ»ДА АЛБАТТА ҚАТНАШАМАН»

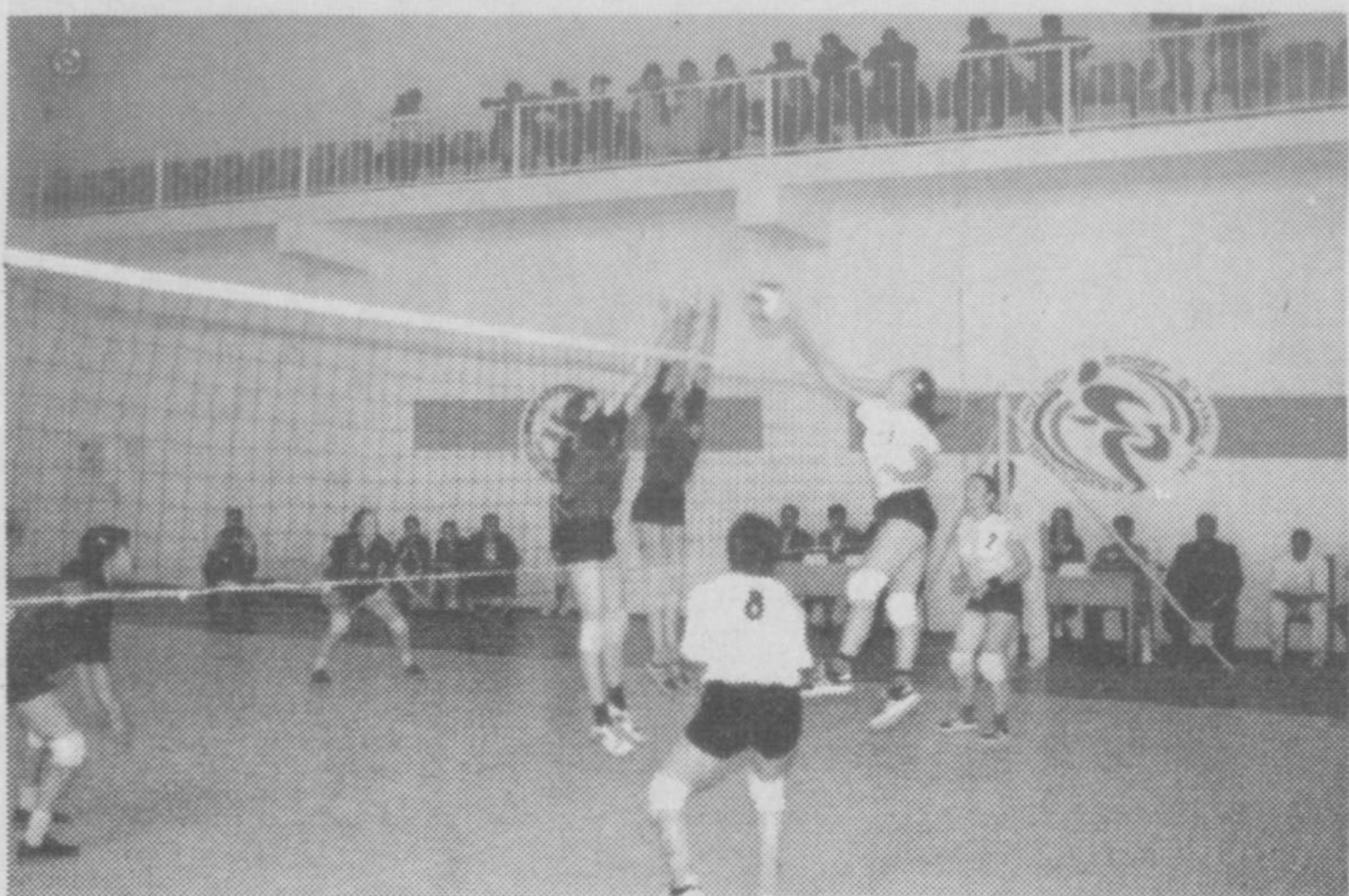
Урганч шаҳри марказидаги «Шовот» канали бўйида жойлашган «Авесто» мажмуасида ўтказилган ғолибларни тақдирлаш маросимини ҳар кунни Хоразм вилояти туманларидан келган томошабинлар ҳам тўлдириб туришди. 19 май кунни бўлиб ўтган шундай тадбирда тақдирланаётган ғолибларни ҳаваснигоҳи билан кузатиб турган болакайдан таассуротлари билан ўртоқлашишини сўрадик.

— Янгибозор туманидаги 20-мактабнинг 5-синф ўқувчиси Бобур Раҳимбоев бўламан. Ҳозир ғолиблар, уларни табриклаётган қариндош-уруғлари, дўстларига ҳам ҳавас қилаяпман. Худо хоҳласа, юқори синфларга ўтганимда, мен ҳам шундай мусобақаларда қатнашмоқчиман.

Шерали НИШОНОВ

«Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларининг республика босқичида жамоаларнинг спортнинг баскетбол тури бўйича эгаллаган ўринлари

№	ЖАМОАЛАР	ЎСМИРЛАР				ҚИЗЛАР			
		2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
1	Қорақалпоғистон Р.	14	—	14	—	9	4	6	7
2	Андижон вил.	2	11	3	10	3	10	4	9
3	Бухоро вил.	6	7	4	9	5	8	3	10
4	Жиззах вил.	12	1	9	4	14	—	14	—
5	Навоий вил.	11	2	10	3	6	7	10	3
6	Наманган вил.	3	10	5	8	4	9	9	4
7	Самарқанд вил.	5	8	7	6	7	6	8	5
8	Сирдарё вил.	7	6	12	1	8	5	12	1
9	Сурхондарё вил.	13	—	13	—	10	3	11	2
10	Тошкент шаҳри	1	13	1	13	1	13	1	13
11	Тошкент вил.	8	5	11	2	11	2	7	6
12	Фарғона вил.	4	9	6	7	2	11	5	8
13	Хоразм вил.	10	3	2	11	12	1	2	11
14	Қашқадарё вил.	9	4	8	5	13	—	13	—

Жамоа таркиби: жами
— 24 нафар.

Шу жумладан: спорт-
чилар— 10 нафар ўсмирлар,
10 нафар қизлар.

Мураббий— 2 нафар.

Ҳакам— 2 нафар.

Мусобақалар 4 та жа-
моалардан ташкил топган
гурuhlarda айланма услуб-
да ўтқа-
зилади.

Жамоалар ўрни халқаро
мусобақалар қондасига
асосан белгиланади.

Мусобақалар қондаларидан

ЭПЧИЛЛИК ТАЛАБ ҚИЛАДИГАН ҲИЙИН

Волейбол — эпчиллик ва хушёрликни талаб қиладиган спорт ўйинларидан саналади. Майдонни иккига бўлиб турган тўрдан ошиб келаётган коптокнинг йўналишига қараб, шу жойда дарҳол ҳимояга киришиш лозим. Озгина эътиборсизликка йўл қўйилса, копток ерга тушиб, рақиб жамоага муваффақиятли очко ёзилиши мумкин. Шунинг учун волейболчилар ҳар томонлама мукаммал тайёргарлик кўришлари лозим. Қизлар ва ўсмирлар ўртасида ўтказиладиган волейбол ўйинлари "Умид ниҳоллари"да ҳам қизгин тус олди. Урганч Қишлоқ ва сув хўжалиги спорт мажмуасида қизларнинг волейбол ўйинлари бирин-кетин бўлиб ўтди.

Иштирокчиларнинг асосий қисми ўтган йили ҳам қатнашган ўқувчилар. Уларни кўриб худди қадрдонларимизни кўргандек суюниб кетдик. Айниқса, барчаси бир мактаб ўқувчилари бўлган Наманган вилояти Янгиқўрғон туманидаги 26-мактабда таълим олаётган волейболчи қизлар жамоаси устозлари Исмоил Асадов билан яна шу ердалар. Бу йил уларнинг юз-кўзларидан шуни англадимки, ғалабага ишонч ҳисси қалбларини чулғаган. Ҳозир эса Тошкент шаҳри ва Хоразм вилояти жамоалари ўз куч, маҳоратларини синадилар. Тошкент шаҳри қизлар жамоаси 3-2 ҳисоб билан олдинга ўтиб олдилар, — дей-

ди шу учрашув ҳаками Ботиржон Охунов.

Юқоридаги фикрлар саралаш мусобақалари жараёнида билдирилган эди. Шундан сўнг ярим финал мусобақалари шиддатли тарзда давом этди.

ҒАЛАБА САРИ ИРОДА БИЛАН

Эътиборлиси шундаки, "Умид ниҳоллари" спорт мусобақаларида волейбол бўйича Ўзбекистон миллий терма жамоаси аъзолари шаклланимўқда. Жойларда бу турга қизиқувчилар сони ортиб бормўқда. Айниқса, қизлар ўртасида ўтказиладиган волейбол беллашувларида иштирок этаётган жамоалар таркибининг янгича шаклланаётганлиги барчани қувонтиради.

Масалан, бир жамоанинг айнан бир мактабдан бўлиши деганимизда, кўз олдимизга Наманган вилоятининг Исковут қишлоғида туғилиб вояга етган қизларни келтирамиз.

Андижон вилояти Балиқчи туманидаги 8-мактаб қизлар жамоаси ҳам мана шундай. Бир маҳаллада ўсиб-ўлғайган, бирга мактабга қатнаб, бирга ўқиётган қизларга ҳар томонлама осонроқ бўлса керак.

Чунки, улар мактаби, маҳалласи, қишлоғи, ягона тумани, вилояти шаъни учун, уларнинг хурсандчилигию фахрланиши йўлида уюшқоқлик билан ҳаракат қилдилар. Юқорида мисол қилиб кўрсатаётганимиз Исковут

қишлоғидаги 26-мактаб ўқувчилари ичида жамоада 3-рақам билан ўйновчи Муҳайё Розикова Ўзбекистон миллий терма жамоасининг аъзоси бўлиб қатнашмўқда. Жамоа сардори Юлдуз

ўқишга таклиф қилишяпти, — дейди жамоа мураббийи Исмоил Асадов. Қизлар рақиб команда худудига очко туширишганида, ҳаммалари бир жойга тўпланишиб, қўлларини устма-уст

гарликлари учун улар "Ғалабага бўлган иродаси учун" номинацияси бўйича махсус совринга эга бўлдилар.

Ўғил болалар иштирокидаги волейбол беллашувлари Хазорасп педагогика коллежи спорт залида бўлиб ўтди. Залга яқинлашаётган киши коптокнинг қаттиқ зарбидан чўчиб тушиши турган гап. Йигитлар бор кучини сарфлаб, коптокни моҳирона зарб билан ҳавода учирадилар. Ҳар кун эрта-лабки 9 дан тушги 14 гача спорт зали қизиқарли ўйинларни томоша қилиш учун келган спорт ишқибозларини ўз бағрига қабул қилди. Мурасасиз давом этган мусобақалар натижаларига кўра, Тошкент шаҳри волейболчи ўсмирлар жамоаси мезбон жамоа вакиллари 1:3 ҳисобида доғда қолдириб, волибликни қўлга киритдилар. Қорақалпоғистон Республикасидан ташриф буюрган ёш спортчилар эса, навойлик тенгдошларини 3:0 ҳисобида мағлубиятга учратиб, 3-ўрин соҳибига айландилар.

Неъматиллаева ва 5-рақамда ўйнайдиган Назокат Дадамирзаевалар мактабда ҳам намунали интизоми, билими билан барчанинг эътиборини қозонган.

— Ҳаттоки, уларни турли олий ўқув юртларидан

қўйганча хайқириб юбориши, кейин тарқалишиб юқори кайфиятда ўйинни давом эттиришини кўриб, уларнинг ҳақиқатдан ҳам уюшқоқ жамоа эканлигига амин бўлдик. Мана шу хислатлари, мукаммал тайёр-

«Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларининг республика босқичида жамоаларнинг спортнинг волейбол тури бўйича эгаллаган ўринлари

№	ЖАМОАЛАР	ЎСМИРЛАР				ҚИЗЛАР			
		2002		2003		2002		2003	
		Ў	О	Ў	О	Ў	О	Ў	О
1	Қорақалпоғистон Р.	6	7	3	10	7	6	5	8
2	Андижон вил.	4	9	5	8	5	8	9	4
3	Бухоро вил.	8	5	6	7	12	1	8	5
4	Жиззах вил.	12	1	10	3	14	—	12	1
5	Навоий вил.	5	8	4	9	4	9	4	9
6	Наманган вил.	7	6	7	6	2	11	2	11
7	Самарқанд вил.	3	10	9	4	6	7	7	6
8	Сирдарё вил.	13	—	12	1	10	3	11	2
9	Сурхондарё вил.	14	—	14	—	9	4	10	3
10	Тошкент шаҳри	2	11	1	13	1	13	1	13
11	Тошкент вил.	10	3	13	—	11	2	13	—
12	Фарғона вил.	1	13	11	2	3	10	6	7
13	Хоразм вил.	9	4	2	11	8	5	3	10
14	Қашқадарё вил.	11	2	8	5	13	—	14	—

СУЗИШНИ БИЛГАН БОЛАНИНГ

қомати тик, руҳи тетик бўлади

Сув, ҳаво, тупроқ, олов — ерда ҳаётнинг пайдо бўлишига замин яратган унсурлар эди. Аждодларимиз ана шу унсурлар билан ўз яшаш тарзларини уйғунлаштириб, ибтидоий жамоа давридан то ҳозирги тарақ-

асрасин» деган қадимий ҳикматнинг маъзини чақиб кўрсак, сув тошқинлари бўлмаслигидан ташқари, ҳар бир кишининг сузишни билиши, уддалаши даркорлигига ҳам ишора бор.

«Умид ниҳоллари» спорт му-

қий этган асрга қадар етиб келдилар. Одамзот ҳаётининг ривожини ана шу тўрт унсури белгиланганига шак-шубҳа йўқ.

Дарвоқе, сувнинг тириклик манбаи эканлиги ҳақида қўллаб-ривоятлар бор. «Сув балосидан, ўт балосидан яратганнинг ўзи

собақаларидаги энг нуфузли турлардан бири сузиш бўлиб, мақсад унинг оммавий тус олишини таъминлашдан иборатдир. Тиббиётчилар сузишни билган боланинг қоматлари тик, руҳи тетик, суяклари ҳам раван ўсишини таъкидлашади.

СИНФ РАҲБАРИНИНГ ҚУВОНЧИ

Сузиш ҳақида кўпчилигимизнинг тушунчамиз умумий. Сувга тушасан, билганингча сузиб кетаверасан. Аслида, ундай эмас. Бу тур бўйича шугулланиб юрганлардан нечта тури борлигини сўрасангиз, бийрон-бийрон айтиб беришади. Хоразмга бориб, сувда сузишнинг бир нечта усуллари бўйича чемпионлик бахтига сазовор бўлган Данил Бугаковчалик ҳеч ким сузишга таъриф беролмас керак. Ҳозир у Тошкент шаҳридаги 217-мактабнинг IX-синф ўқувчиси.

Телефон орқали 217-мактабга боғланамиз. Линияда ҳаяжонланган турган унинг синф раҳбари Раиса Салимова:

— Данил — синфимнинг фахри. У беш ёшидан бери сузиш билан шугулланади. Ўқишлари ҳам ҳавас қиладиган даражада, «4» и йўқ. Айтишга у инглиз тилини «сув» қилиб ичган. Ўтган йили мактаб ўқувчиларининг «АКСЕЛС» дастури бўйича ўз устида ишлаб, АҚШнинг Индиана штатидаги таълим даргоҳида ўқиб келди. Бир ой мобайнида Данил ўз билимларини кескин оширишга эришди.

— Мария унинг опаси бўлади, шекилли. Ўтган йили бу қиз ҳам «Умид ниҳоллари»дан олтин медаль соҳиби бўлиб қайтган эди.

— Ҳа, у Данилнинг опаси. Ҳозир Мария Тошкент молия институтининг I-курсда ўқияпти.

— Демак, уларнинг оиласида спортга эътибор катта шекилли.

— Ҳа, шунақа деса ҳам бўлади. Ота-онаси ҳам спорт соҳаси бўйича мураббий.

— Синфингизда бошқа спортчилар ҳам борми?

— Яна икки ўқувчим сузишга қатнашади, икки футболчим Тошкент шаҳри терма жамоаси таркибига ўйнади. Умуман, болаларнинг ҳаммаси ҳам спортнинг қайсидир турига ишқибоз.

— Худди сизга ўхшаб, Данилнинг мураббийси ҳам шогирди муваффақиятидан хурсанд бўлаётгандир.

— Айтманг. Ҳозир Данил мактабимиз қаҳрамонига айланди. Наталья Обухова болалар ва ўсмирлар олимпия захиралари спорт мактабига Данилнинг опаси Марияга ҳам кўп йиллар мураббийлик қилган. Албатта, бу ютуқнинг бир қисми унга ҳам тегишли.

Телефон орқали қилинган мулоқотдан синф раҳбарининг қувончи чексиз эканлигини сезиш қийин эмас эди. Бундай муваффақиятга қайси синф раҳбари эришишни хоҳламайди дейсиз? Биз ҳам Раиса Салимовани чемпион ўқувчиси билан табриклдик.

Х.ТҶИМАНОВА
сухбатлашди

Жамоа таркиби: жами-20 нафар.

Шу жумладан: спортчилар-16 нафар.

Мураббий-2 нафар.

Ҳакам-2 нафар.

Мусобақалар қуйидагича ўтказилади:

-ўсмирлар ўртасида-50 м., 100 м., 200 м., 400 м. эркин усул бўйича, 50 м., 100 м., 200 м. брасс усули бўйича, 50 м., 100 м., 200 м. чалқанча усули бўйича, 50 м. баттерфляй усули бўйича, 200 м. комплекс бўйича, 4х50 м., 4х100 м. эркин усули бўйича ва 4х50 м., 4х100 м. аралаш эстафеталар бўйича;

-қиз болалар ўртасида - 50 м., 200 м., 400 м. эркин усул бўйича, 50 м., 100 м., 200 м. брасс усули бўйича, 100 м., 200 м. чалқанча усули бўйича, 50 м., 100 м. баттерфляй усули бўйича, 200 м. комплекс бўйича, 4х50 м., 4х100 м. эркин усули бўйича ва 4х50 м., 4х100 м. аралаш эстафеталар бўйича.

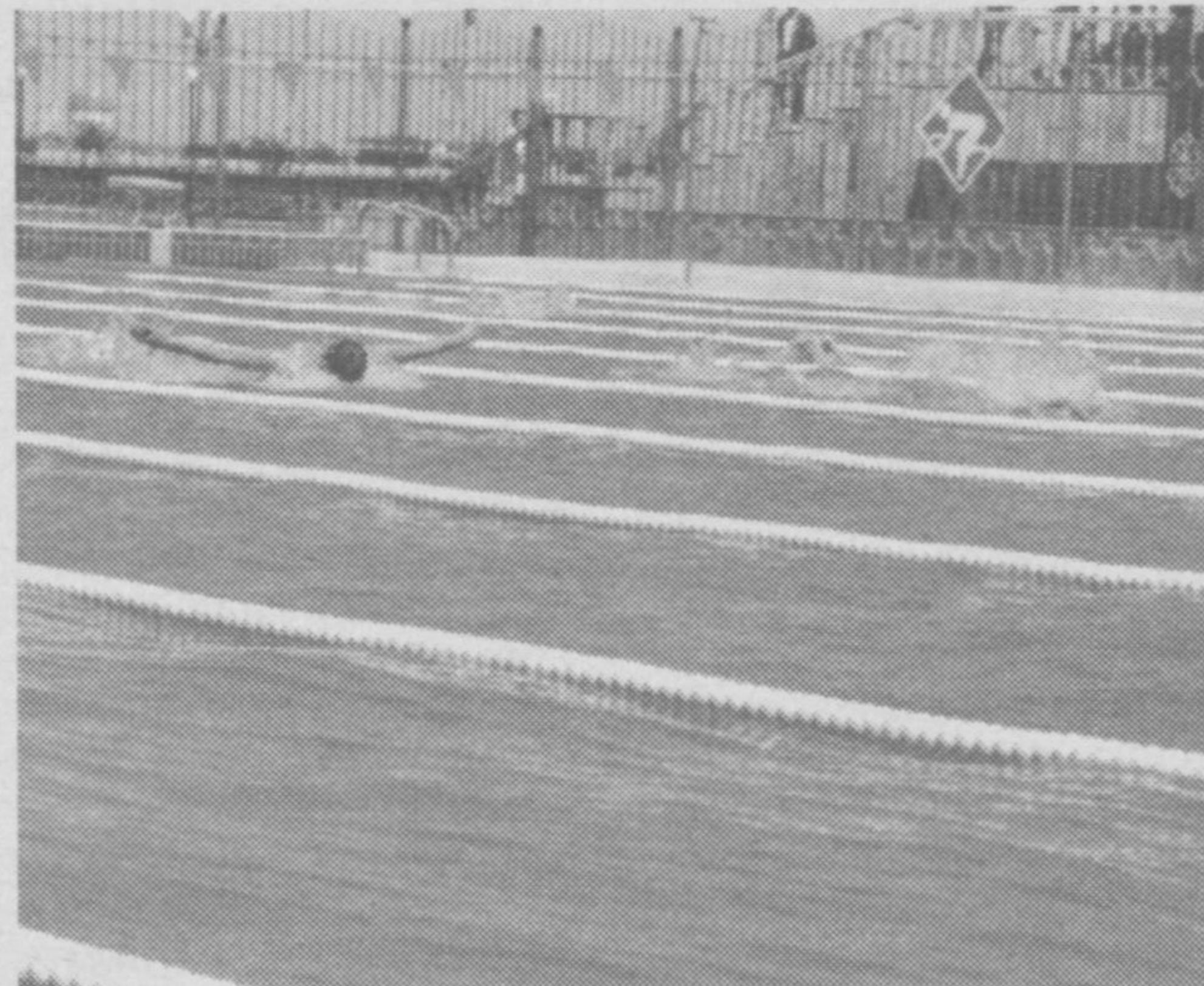
Мусобақалар қоидаларидан.

«Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларининг республика босқичида жамоаларнинг сузиш тури бўйича эгаллаган ўринлари

№	ЖАМОАЛАР	2002		2003	
		ўрни	очко	ўрни	очко
1	Қорақалпоғистон Р.	13	—	14	—
2	Андижон вил.	5	8	3	10
3	Бухоро вил.	10	3	9	4
4	Жиззах вил.	11	2	10	3
5	Навоий вил.	2	11	2	11
6	Наманган вил.	4	9	4	9
7	Самарқанд вил.	8	5	11	2
8	Сирдарё вил.	7	6	8	5
9	Сурхондарё вил.	12	1	12	1
10	Тошкент шаҳри	1	13	1	13
11	Тошкент вил.	6	7	7	6
12	Фарғона вил.	3	10	5	8
13	Хоразм вил.	14	—	6	7
14	Қашқадарё вил.	9	4	13	—

Никита Поляков ҳам сузувчи. У Тошкент шаҳар Миробод туманидаги 110-мактабнинг 10-синф ўқувчиси. Кучга тўлган, юз-к ў з и д а н соғломлик белгилари барқ уриб турган йигитча бугун негадир жуда хурсанд кўринди. Сабабини сўрасак, туғилган куни экан.

— Бугун 17 ёшга тўлдим. «Умид ниҳоллари»нинг ўтган йилги мусобақаларида ҳам сузиш бўйича қатнашганман, айрим турларда 1, 2-ўрин-

НИКИТАНИНГ ТУҒИЛГАН КУНИ

ларга эришган эдим.

— Туғилган кунингиз билан биринчи бўлиб ким табрикледи?

— Отам, у киши менинг шахсий мураббий-йим. Сузишга қизиқтириб, мени илк бор Митрофанов номидаги сув спорти саройига олиб борган ҳам отам.

— Уйингизда бўлсан-

гиз, туғилган кунингизни бошқачароқ нишонлармидингиз?

— Бу ерда нишонлашимнинг ҳам гашти бор. Қашқадарёлик Давлат Жумамуродовнинг ҳам бугун туғилган куни экан. Биз бир-биримизни табриклдик.

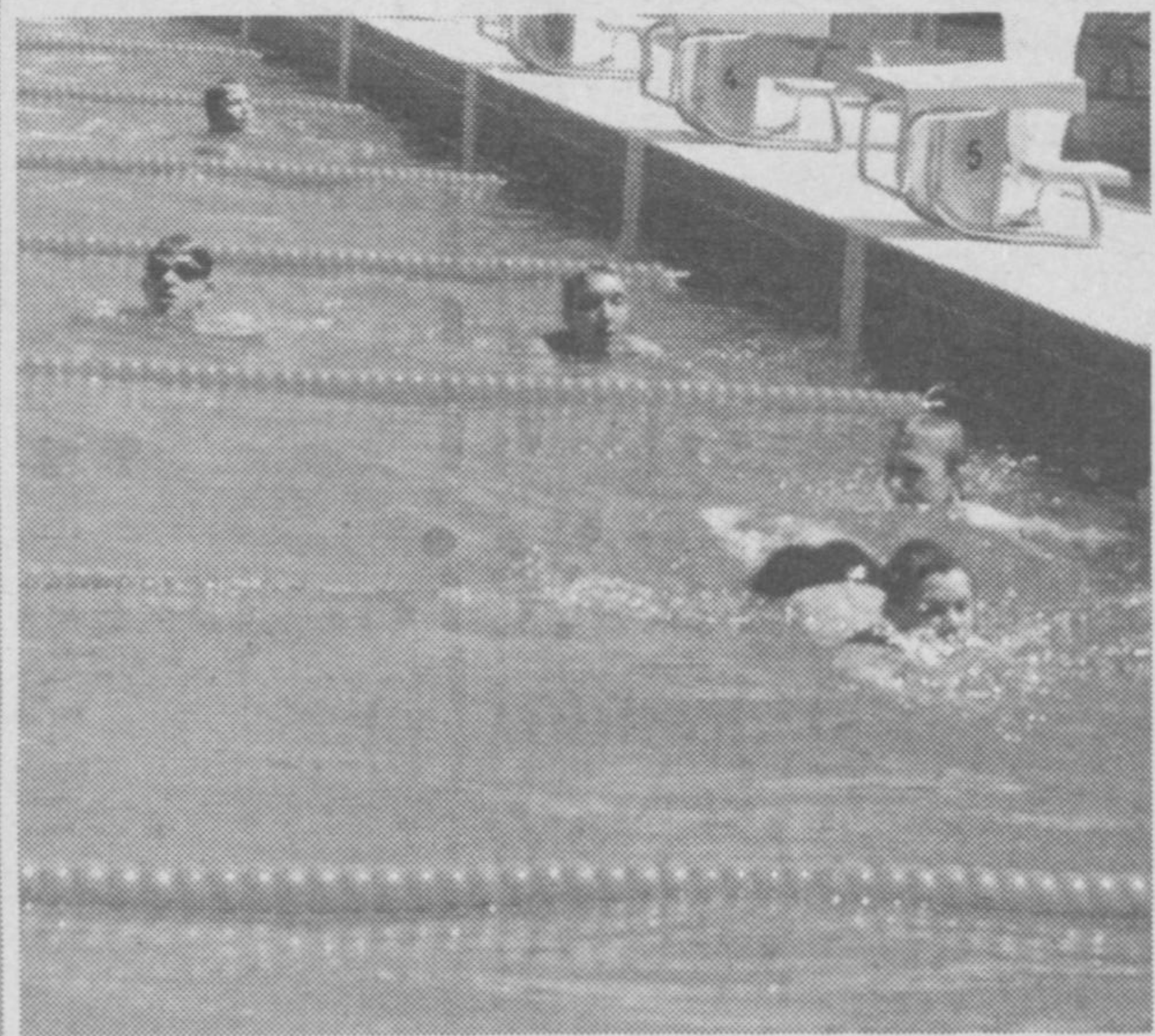
— Келгуси йил ҳам ўқувчилар мусобақасига бориш нияти туғилдими?

— Албатта.

Никита билан суҳбатимиз қисқа, мазмунли бўлди. Биз унинг ўз туғилган кунини она шаҳрида эмас, балки кўҳна Хоразм воҳасида нишонланаётганидан асло хафа эмаслигини, аксинча кўнгли тоғдек эканлигини сездик.

Нурлан УСМОНОВ
сухбатлашди

ЭНГ КЎП КУЧ САРФЛАНАДИГАН ТУР

Спорт ўйинлари орасида кишидан энг кўп куч талаб этадиган тур сузиш экан. Сувга тушганда, одамнинг бутун

нал, саралаш босқичларида эркин, брасс, баттерфляй усуллар бўйича ўтказилган мусобақаларда яхши натижалар бошқа тенгқурларимга nasib этди. Мен бундан асло хафа бўлганим йўқ.

Сузиш мусобақаларининг менга ёққан жиҳати шу бўлдики, бир-бирини мутлақо билмаган, танимаган болалар беллашув асносида дўстлашишди. Ринат, Денис каби болаларни танидим. Олтин медаль совриндори Данил Бугаковга ҳавасимиз келди. У 50 метр масофага чалқанча сузиш мусобақасида маррага 30,0 секунд ичига етиб келди.

Гарчанг сузиш бўйича бирорта ўринга эришмасакда, Хоразмдаги ўйинлардан олган сабоқларимиз оз эмас. Қаерда хатога йўл қўйдик, пассивлигимизнинг асл сабаблари қаерда ва ҳоказо жумбоқларга мураббийларимиз билан биргаликда жавоб ахтараялмиз.

Роман ФАТХУТДИНОВ,
Тошкент вилояти
Олмалик
шаҳридаги 15-мактаб
7-синф ўқувчиси

Мен тенгдошларим орасида маррага биринчи бор етиб келдим. Аммо ярим фи-

СТОЛ ТЕННИСИНИНГ КИЧИК ВАКИЛЛАРИ

БОРЛИГИДАН ҲАММА ХУРСАНД

«Умид ниҳоллари — 2003» спорт ўйинлари таркибидан ўрин олинган спортнинг стол тенниси баҳслари ҳам қизғин ва мурасасиз беллашувларга бойлиги билан ажралиб туради. Стол тенниси мусобақалари — кичик майдон узра кечадиган чакқонлик, ўткир зеҳн ва маҳорат баҳси. Омадга ишониб, баҳсга кириш ушбу беллашувларда қўйилган катта ҳато ҳисобланади. Шу боис, бўлса керак, мазкур тур баҳсларида бу йил ҳам Тошкент вилояти вакилларининг ўтган йилги натижаларини қайд этиб, 1-ўринни қўлга киритишларига дастлабки мусобақалардаёқ ҳеч ким шубҳа қилмай қўйган эди. Сўнгги натижаларга кўра, худди ўтган йилги кўрсаткич, яъни 11 очко тўплаган пойтахтлик ўқувчилар яна иккинчи ўрин билан кифояланишга мажбур бўлган бўлса, олдинги ўтказилган беллашувлардан ўз вақтида тўғри хулоса чиқариб, тайёргарлик машғулотида юқоридаги уч омилни тугал эгаллашга ҳаракат қилган фарғоналик ва хоразмлик ўқувчилар бир хил — 9,5 очко жамғариб, 3-ўринга даъвогарлик қилишди.

Албатта, изланиш —

маҳорат пиллапояларида забт этиш сари ташланадиган муҳим қадам. Бироқ бу жиҳатга у қадар эътибор бермаганлиги боис, Қорақалпоғистон республикаси, Сурхондарё ва Қашқадарё жамоалари яна турнир жадвалининг қуйи қисмларида қолиб кетишга мажбур бўлишди. Ўйлаيمизки, кейинги йилларда мазкур вилоятларда ҳам чакқонлик ва маҳорат кўриги ҳисобланган ушбу спорт туридан спорт усталари етишиб чиқади.

МУВАФФАҚИЯТЛАР ЗАМИНИ

Стол тенниси мусобақалари мустақиллик йилларида замон талаблари даражасида қад ростлаган

Урганч туманидаги «Пахтакор» коллежининг муҳташам спорт залларида ўтказилди. Беллашув катнашчиларининг ушбу коллеж ётоқхоналарига жойлаштирилганлиги ҳам мусобақаларнинг янада қизиқарли ўтишини таъминлади, десак ҳато бўлмайди. Чунки спортчиларнинг учрашувлари юқори савияда ўтказишлари учун энг аввало, ортиқча толиқишларга йўл қўйилмаган бўлса, дам олиш вақтларини мазмунли ўтказишга қаратилган маданий тадбирларнинг ҳақиқий маънодаги байрамга айланиб кетганлиги ўқувчилар руҳининг тетик бўлишини таъминлади. Бундан ташқари, қадим Хоразм юртининг муқаддас қадамжоларига

қилинган саёҳатлари ҳам ёшларимиз қалбида чуқур из қолдиргани шубҳасиз. Бу эса боболари жасоратидан ибрат олган ёш спортчиларнинг муваффақиятлар сари ташланажак қадамларига туртки бўлди, дейиш мумкин.

Эътиборлиси, ётоқхоналарда гигиена қоидаларига риоя қилган ҳолда қайнатилган сувларнинг доимий тарзда бўлиши билан бирга ўқувчиларнинг ота-оналари билан мунтазам мулоқотда бўлиб туришлари, бир-бирларининг ҳол-аҳволларидан бохабар бўлишлари учун шаҳарлараро сўзлашув, телефон алоқаларининг йўлга қўйилганлиги муҳим аҳамиятга эга бўлди. Ҳатто ота-оналарнинг фарзандларига яратилган шароитлар билан қизиқиб, ўтказилган суҳбатлар барчанинг кўнглини хотиржам қилди. Қалб осойишталиги эса, ҳар қаерда иш унумдорлигини таъминловчи муҳим омил.

Рустам ИСКАНДАРОВ,
«Хоразм ҳақиқати»
газетаси бош
муҳаррири, ташкилий
ишлар масъул ходими

Жамоа таркиби: жами — 6 нафар.

Шу жумладан: спортчилар — 2 нафар ўсмирлар, 2 нафар қизлар. Мураббий — 1 нафар.

Ҳакам — 1 нафар.

Мусобақалар 7 нафар спортчидан иборат 4 та гуруҳдада бўлиб ўтади. Гуруҳчаларда мусобақалар айланма услуби бўйича ўтказилади.

Мусобақалар 5 даврдан иборат, учта галабагача бўлиб ўтади.

Мусобақалар қоидаларидан

ЮЛДУЗ БЎЛИШ ОСОН ЭМАС

Спортни ёшлигимдан севаман. Унинг юртимизда оммавий тус олаётганлиги эса бу соҳага меҳримнинг янада кучайишига сабаб бўлаётир. Аммо таъкидлаш лозимки, Ватанимизда спортнинг ривожланиши йўлида амалга оширилаётган саъй-ҳаракатлар боис, кўплаб спортчи ёшлар кашф этилмоқда. Бу эса очигини айтсам, галабалардан эсанкираб қолишимизга йўл бермайди. Чунки ҳар йили юртимиз спорт осмонида янги-янги спорт юлдуз-

ларининг порлашига замин тайёрланмоқда. Ўша юлдузлар орасида узоқ қолиш тинимсиз машғулотлар ўташ, маҳоратимизни доимий равишда ошириб боришимизни талаб қилади. Талаб қанчалик ошган сари халқаро мусобақалардаги эришажак ютуқларимизга шунча яқин борамиз. Бунга ўтган йили Фарғонада ўтказилган «Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларидаги тайёргарлигим замин яратди. Қўлга киритган галабаларим шу йили Қозғистон республикасида стол тенниси бўйича ёшлар ўртасида бўлиб ўтган халқаро спорт мусобақасида кучли ўнликдан ўрин эгаллашимга туртки бўлди.

Бу йилги баҳслар ҳам қизиқарли ўтди. Беллашувларда шуни англадимки, юртимизда спортнинг стол тенниси турига ҳам қизиқувчи ёшлар сони тобора ортмоқда.

Рафиқ ШЕРИЕВ,
халқаро тоифадаги
ҳакам, «Шухрат»
медали соҳиби

Марина ЦОЙ,
Тошкент вилоятининг Юқори Чирчиқ туманидаги
19-мактабнинг 9-синф ўқувчиси

ОРИЯТЛИ ЭЛ ФАРЗАНДИ ЮЗНИ ЁРУФ ҚИЛАДИ

«Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларининг стол тенниси тури бўйича кечган баҳсларда ҳам халқаро турнирларда иштирок этган ўқувчилар билан бирга чекка-чекка қишлоқлардан ҳам ёш спортчилар катнашди. Мен будўстона баҳсларда Тошкент вилоятининг Юқори Чирчиқ туманидаги 19-мактабнинг 9-«А» синф

ўқувчиси Цой Маринанинг кўрсатган маҳоратидан ҳайратга тушдим. Халқаро турнирларда, олимпиадаларда катнашганман. Машҳур ракетка усталари ўйинининг бевосита гувоҳи бўлганман. Шунга амин бўлдимки, ёшларни спорт билан ошно қилиш мақсадида ҳукуматимиз томонидан яратилган узлуксиз спорт тизими мусобақала-

рида талайгина мана шундай истеъдодли ўғил-қизларимиз камолга етади.

Бизнинг болалигимизда бундай мусобақалар ўтишини ўйлашнинг ўзи хом хаёл, ҳеч ақлга сиймай-диган нарсаси эди. «Умид ниҳоллари» чинакам спорт байрамига айланди, десам муболаға бўлмайди. Болалар ўзларига берилган имкониятлардан руҳланга-

нидан ҳам беллашувларда қутилмаган, ажабтовур усуллар қўллаётгани, кўриб ақлингиз шошади.

Энди «Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларининг навбатма-навбат ҳар бир вилоятда ўтишини, ундан сўнг эса «Баркамол авлод» ва «Универсиада» каби мусобақаларнинг мунтазам ўтказиб борилишини ўйласак, ҳеч иккиланмай ориятли халқимиз фарзандларидан жуда катта натижалар кутишимиз мумкин.

«Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларининг республика босқичида жамоаларнинг стол тенниси тури бўйича эгаллаган ўринлари					
№	ЖАМОАЛАР	2002		2003	
		ўрни	очко	ўрни	очко
1	Қорақалпоғистон Р.	14	—	14	—
2	Андижон вил.	4	9	5	8
3	Бухоро вил.	7	6	6	7
4	Жиззах вил.	10	3	11	2
5	Навоий вил.	9	4	9	4
6	Наманган вил.	3	10	7	6
7	Самарқанд вил.	6	7	8	5
8	Сирдарё вил.	8	5	10	3
9	Сурхондарё вил.	12	1	13	—
10	Тошкент шаҳри	2	11	2	11
11	Тошкент вил.	1	13	1	13
12	Фарғона вил.	5	8	3	9,5
13	Хоразм вил.	11	2	3	9,5
14	Қашқадарё вил.	13	—	12	1

Жамоа таркиби: жами-28 нафар.
Шу жумладан: спортчилар-12 нафар ўсмирлар, 12 нафар қизлар.
Мураббий-2 нафар.
Ҳакам-2 нафар.
Мусобақалар 4 та жамоалардан ташкил топган гуруҳларда айланма услубда ўтказилади.
Ўйин вақти 2 тайм, 30 минутдан иборат. Агар финал ўйинлари дуранг билан тугаса, жамоа ўрни Халқаро мусобақалар қондасига асосан белгиланади.
Мусобақалар қондаларидан.

«Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларининг республика босқичида жамоаларнинг қўл тўпи тури бўйича эгаллаган ўринлари

№	ЖАМОАЛАР	ЎСМИРЛАР				ҚИЗЛАР			
		2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Ў	О	Ў	О	Ў	О	Ў	О	Ў	О
1	Қорақалпоғистон Р.	12	1	14	—	13	—	10	3
2	Андижон вил.	4	9	3	10	10	3	12	1
3	Бухоро вил.	9	4	11	2	4	9	13	—
4	Жиззах вил.	13	—	13	—	14	—	9	4
5	Навоий вил.	14	—	12	1	11	2	6	7
6	Наманган вил.	11	2	8	5	9	4	3	10
7	Самарқанд вил.	7	6	9	4	6	7	11	2
8	Сирдарё вил.	5	8	7	6	5	8	4	9
9	Сурхондарё вил.	3	10	5	8	7	6	8	5
10	Тошкент шаҳри	2	11	1	13	1	13	1	13
11	Тошкент вил.	6	7	10	3	2	11	5	8
12	Фарғона вил.	1	13	4	9	3	10	7	6
13	Хоразм вил.	8	5	2	11	12	1	2	11
14	Қашқадарё вил.	10	3	6	7	8	5	14	—

МАҒЛУБЛИК АЛАМИ БЎЛСА-ДА...

Қўл тўпига болалик вақтларим-да ҳам қизиқардим. Бу қўлда футбол ўйнаш дегани, аслида. Ўйин бошқа, мураббийлик қилиш бошқа. Мусобақаларга астойдил тараддуд кўрдик. Мактабимизда спортнинг бу

турини ривожлантиришга анча-мунча имкониятлар бўлгани боис ўқувчиларим вилоят терма жамоаси сафидан жой олишди.

Кўҳна Хоразм сари йўл олар эканмиз, ҳаёлимиз бир-бирига зид фикрлар эгаллаб олган эди. Ахир бу ерга энг зўрлар йиғилишган.

Улар билан олишишнинг эса ўзи бўлмади.

Мусобақалар аёвсиз, шовқин-суронлар остида ўтар экан, рақиб томоннинг тўпини ўз дарвозасига кириб кетишига имкон яратган Қашқадарё вилояти жамоаси аъзоларининг хатти-ҳаракатларини кузатиб, ҳунобим ошарди. Начора, мусобақаларда биз юқори баҳолаган ўйинчилар панд бериб қўйишди. Биз ютқаздик. Ҳаммамизнинг кайфиятимиз тушиб кетди. Аммо қалбимизда мағлублик алами бўлса-да, бир илинж бу туйғуни босиб қўймоқда эди. Ахир кимдир ютади, кимдир ютқазади, бу ўйиннинг мезони. Муҳими эса қайсидир маънода мағлубларнинг ҳам маҳорат мактаби бойиди. Насиб этса, уларга келгуси йилги мусобақаларда ғолиб бўлишар.

Гулнора ТЎРАЕВА,
Қашқадарё вилояти, Ғузор туманидаги 53-мактаб жисмоний тарбия ўқитувчиси

ҚЎЛ ТЎПИДАН КИМ НИМАГА ҚОДИР?

мактаб ўқувчилари жуда кўп эди. Аммо мусобақа ўз номи билан мусобақа-да, бунга маълум босқичларни ўтаган, машқларда обдон тобланганларгина қатнашади.

Жамоалар кўп, ҳаммасининг дилида бир истак туғён урарди: биринчи ўринни эгаллай олармиканми? Сезиб турибман, уларни гумон қийнайди. Чунки майдонга зўрлардан ҳам зўрман, деган жамоалар йиғилган.

Бош ҳакам муовини И.Мат-

бийларнинг ҳам жони ҳалак. Болалар мағлуб бўлишса, бутун меҳнат чиппакка чиқди дегани-да. Аммо бу ўйин, кимдир ютиши, кимдир ютқизиши табиий.

Мен қий-чув остида ўтган бу спорт тури мусобақаларида кимнинг қўли баланд келишини олдидан сезиб турардим. Чунки Тошкент шаҳрининг ўғиллари ва қизлари ярим финал босқичида Қашқадарё ва Наманган вилояти жамоаларини доғда қолдиришди. Финалда эса улар

Хоразм вилояти билан беллашиб, чаққон, чапдаст ва коптокни бир-бирига улоқтириб, дарвозага киритишда катта маҳоратга эга эканлигини кўрсатишди.

Қўл тўпи ўйналаётган майдонни кузата туриб, ҳар қандай кишининг кўнглидан бир фикр ўтади. Энг муҳим нарсаси, ўйинчиларнинг тайёргарлик даражаси-да.

Копток эса қўлдан-қўлга ўтаверади. Дарвозабонлар ҳимояга тайёр. Бордию, копток дарвозага йўл олса, бор барака!

«Умид ниҳоллари»даги қўл тўпи мусобақалари мамлакатимизда спортнинг бу тури бўйича янги бир авлод етилиб келаётганидан далолат беради. Аминманки, улар келгусида «Баркамол авлод» ва «Универсиада» мусобақаларида ҳам худди шу тур бўйича ўз қобилиятларини намойён этишади.

Юрий КУЛИКОВ,
Ўзбекистон қўл тўпи федерацияси бош котиби, мусобақа бош ҳаками

ФРАНЦУЗЛАР ҲАВАС ҚИЛИШДИ

Мусобақаларнинг иккинчи куни тугагач, кўп қатори биз ҳам Хиванинг диққатга сазовор жойларини зиёрат қилишга отландик. Ҳамма иштирокчилару меҳмонлар кун давомида мусобақаларда эришилган ютуқлар, ютқазганлар эса йўл қўйган камчиликлари ҳақида суҳбатлашар, баҳонада чарчоқлар ҳам тарихий ёдгорликлар қаърига шўнғиб кетгандек бўларди. Паҳлавон Маҳмуд мажмуасини кўздан кечираётганимиз асносида чет эллик сайёҳлар гуруҳи бизларнинг тақиб олган гувоҳномаларимизга қараб журналист эканлигимизни билди шекилли, биз томон имо-ишора билан кела бошладилар. Шунда Самарқанддаги «Сарбон турист» хусусий сайёҳлик фирмасининг таржимон-рахнамаси Ўткир Ярашев ёрдами билан парижлик меҳмон, информатика соҳасининг мутахассиси Надин Савуанинг фикрлари билан ўртоқлашдик. Меҳмон «Умид ниҳоллари» спорт мусобақаларини кузатганини айтиб, таассуротларини шундай баён қилди:

— Шу пайтгача Самарқандда эдим. У ерда ҳам спорт билан шуғулланиш

учун етарли шарт-шароитлар яратилганлигининг гувоҳи бўлдим. Лекин, Хоразмга келиб ўқувчиларнинг оммавий тарзда бу каби спорт мусобақаларида зўр қизиқиш билан қатнашаётганликлари кўриб, тўғриси, уларга ҳавасим келди. Бизнинг Францияда ҳам шубҳасиз спортга катта аҳамият берилади. Бунинг сизлар дунё чемпионатларидан ҳам яхши биласиз. Лекин, мамлакатингиз таълим тизимининг бутунлай уч босқичини қамраб олган мана бундай мусобақалар тизими бизда шаклланмаган. Фақат муайян спорт федерациялари орақалигина спорт ўйинлари ташкил этилади. Нима бўлганда ҳам «Умид ниҳоллари» ўтказилаётган пайтда бу ерда бўлганлигимдан хурсандман. Ўйлайманки, ўз педагогик тажрибамда кўрганларимни юртимга борганимдан сўнг франциялик ўқувчиларимга ҳикоя қилиб бераман. Чунки, бизда ҳам ўқувчилар катта спортга тўғридан-тўғри мактабдан чиқишади...

Бегона кўзнинг юртимиздаги спорт байрамига билдирган муносабати бизнинг чарчоқларимизни бутунлай эсдан чиқариб юборди.

холиқовга ҳам осон тутиб бўлмасди. Майдонда ўйинчиларни тартибга чақириш, қалтис вазиятларда муроасага келтириб қўйиш лозим бўларди. Ахир ярим финал ўйинларида жамоаларни «рақиб»лари билан таништириш ва белгиланган вақт мобайнида ғолибларни сўнгги саралаш босқичига олиб чиқишнинг ўзи бўладими! Ўғил болалар жамоалари 10 та, қизларники эса 12 та. Белгиланган вақт бир, бир ярим соатдан. Кимнингки, тажрибаси, маҳорати кўпроқ бўлса, ўша ғолиб чиқиши кундек равшан. Жамоаларга раҳбарлик қилган мураб-

Вилоят спорт мактаб-интернатидаги қўл тўпи мусобақасига ўғил болалар жамоалари таклиф қилинган эди. Қаёққа қараманг, ўғил болалар. Иштирокчилар-ку майли, аммо томошбинларнинг ҳам асосий қисми ўғил болалар эди. Улар, яъни иштирокчилар орасида тасодифан бир қизчага кўзимиз тушиб қолди. Оббо, қизгинаси тушмагур нима учун бу ерга келиб қолди экан, деган савол билан унинг ёнига бордик.

Танишдик. У Зухра Иноятова экан. Бунақа исм одатда эгизакларга қўйилади. Зухранинг ёнида шериги Тохир ҳам бор экан. Гап орасида эгизаклар Хива шаҳридаги 3-мактабда ўқиётган ука-

ХАЙРИХОҲ ЭГИЗАКЛАР

лари Алибек ҳам шу ерда эканлигини айтиб қолишди. Эътибор бериб қарасак, улар бир-бирига жуда ўхшар экан. Тохир, Зухра Иноятовлар 6-синфда ўқишларини айтишди.

Кўзлари чақнаб турган бу болакайлари мусобақага етаклаб келган куч нима экан, дея ўйлаб қолдик. Зухра жилмайиб, «Уйимизга яқин жой бўлгани учун келдим» деди. Биз унинг нигоҳидан «Агар имкони бўлса, шундай мусобақаларда иштирок этсам қанийди!» деган маънони ўқдим. Шу нарсаси ҳам аниқки, томошбинлар орасида хайрихоҳ эгизаклар каби мактаб ўқувчилари минглаб топиларди. Бундан хурсанд бўласан, киши...

«Умид ниҳоллари — 2003» спорт мусобақаларига бағишланган саҳифалар материалларини «Ma'rifat» муҳбирлари Нурлан УСМОНОВ, Шерали НИШОНОВ, Назокат ХОЛМЕТОВА тайёрлади, ушбу саҳифаларда берилган суратлар «Ma'rifat» фотомуҳбири Бурхон РИЗОҚУЛОВ томонидан олинган.

СЎНГГИ
КЎНФИРОҚ

Мактаб йилларига ясаб хотима,
Ҳозир жаранглайди сўнги кўнфиноқ.
Соат милларига бир лаҳза нима?
Бироз чалинмай тур, сўнги кўнфиноқ!

Илк бор чалинганда сўнги кўнфиноқ,
Қалбларда ҳаяжон мавж урган, бироқ,
Ўтган йиллар бу кун саробдек йироқ,
Бироз чалинмай тур, сўнги кўнфиноқ!

Илк бора синфга қадам қўйганим,
Муаллим ўғитин қалбдан туйганим,
Ёдга тушар илк бор уни суйганим...
Бироз чалинмай тур, сўнги кўнфиноқ!

Чалинмай турсанг-чи, бироз бўлса ҳам,
Ушбу лаҳзалардан излайлик малҳам,
Бетакрор дамларни кўрайлик баҳам,
Бироз чалинмай тур, сўнги кўнфиноқ!

Йиллар елиб ўтди мисоли шамол,
Барчамиз улғайдик ва топдик камол,
Энг сўнги ўтинчим, келмаса малол,
Бироз чалинмай тур, сўнги кўнфиноқ!
Мактаб йилларига ясаб хотима,
Ҳозир жаранглайди сўнги кўнфиноқ.
Соат милларига бир лаҳза нима?
Бироз чалинмай тур, сўнги кўнфиноқ!

Анвар ОМОНТУРДИЕВ,
Термиз ДУ доценти, филология
фанлари номзоди

Ko'ngil bitiklari

ЁМФИР БЎЛИБ

Ёмфирларга сирин айтиб қўйган гулим,
Айтолмайин ҳеч кимсага кўнгли тўлиб,
Хаёлларим ҳақиқатга айлансаю...
Бошингиздан қуйилсайдим ёмфир бўлиб.

Сочингизни ўпиб-ўпиб силар эдим,
Эртаю кеч сизга қўшиқ қуйлар эдим.
Сизни фақат қўшиқ билан сийлар эдим,
Бошингиздан тўкилсайдим ёмфир бўлиб.

Кувнаб-кувнаб тепангиздан майин-майин,
Ҳовлингизга ёғилсайдим ёққан сайин.
Кўнглингизга зарра озор етказмайин,
Пойингизга тўкилсайдим ёмфир бўлиб.

Яйрар эдим бошингиздан меҳрим сочиб,
Дардлашардим ёлғиз сизга кўнглим очиб.
Айтинг жоним, кетмайсизми мендан қочиб,
Бошингиздан қуйилсам гар ёмфир бўлиб.

Мақсуд БОЗОРОВ,
Жондор туманидаги
10-мактаб ўқитувчиси

Ўзбекистон телевидениесининг каналлари орқали ранг-баранг кўнгилочар дастурлар, мусикали кўрсатувлар билан бир қаторда, телесериалларга ҳам кенг ўрин берилган. Яқиндагина ўз нихоясига етган «Эсмеральда» телесериалидан сўнг мухлислар зерикиб қолишга улгуришмади ҳам. Кетма-кет бошланган «Камила» ва «Гвадалупе» сериаллари яна мухлисларни экран қаршисига михлади. Чет эл

ради. Сериал воқеалари «эсидан чиқиб» ҳам қолмайди. Ўқувчилар дарс тугаши билан сериални томоша қилиш учун шошилишадди. Қўйиб берсангиз, ҳатто дарс вақтида ҳам, Моникаю Камила ёки Гвадалупе ҳақида баҳслашишадди. Бола уйда китоб ўқиш учун вақти бўлмаганини баҳона қилади, у кечагина ўқиган ҳикоясини эслай олмаслиги мумкин, аммо сериал воқеаларини хаёли-

ТЕЛЕСЕРИАЛЛАР ХОТИРАНИ
МУСТАҲКАМЛАЙДИМИ?
Mulohaza

сериалларини томоша қилиш, уларнинг маданияти, яшаш тарзлари ҳақида билиш, албатта, мароқли.

Лекин масаланинг яна бир томони бўлиб, у катталарни бир оз ўйлантирса керак. Бу чет эл сериалларининг асосий томошабини боғча ва мактаб ёшидаги кичик болалар бўлиб қолишарди. Мактабдаги бошланғич синф ўқувчиларининг суҳбатларини асосини ҳам сериал қаҳрамонлари ҳаётидаги воқеалар ташкил қилади. Математикадан кўпайтириш жадвалини ёдламасдан «эсимдан чиқибди» деб баҳона қилаётган, она тилидан уйга берилган вазифани тайёрлаб келмаган ўқувчидан «Камила»нинг кечаги қисми нима бўлаганини сўрасангиз, бола қўйиб-пишиб, ипидан-игнасиғача, ҳеч бир хатосиз гапириб бе-

дан чиқармайди. Хўш, азиз катталар, болаларнинг бу эслаб қолиш қобилиятини билим олишга, ўқиб-ўрганишга йўналтирсак, уларнинг бўш вақтларини фойдали ишларга сарфлашга ўргатсак, яхшироқ эмасми? Агар ўсиб келаётган ёш авлод биздан кўра билимлироқ, ақллироқ, вақтнинг қадрига етадиган бўлиб улғайса, бу мустақил ватанимизнинг яна ҳам обод бўлишига катта ёрдам бўлар эди. Меҳрибон ота-оналар, жонкуяр катталар, сизлар бу ҳақида қандай фикр билдирасиз?

Наргиза ВАЛИЕВА,
1-Тошкент педагогика коллежи
талабаси

Ehtirom

Бундай ўйлаб қарасам, мактаб даври умримнинг энг гўзал ва бетакрор дамларидан бири экан. Менга илк бора ҳарфни танитган ҳам, мени катта ҳаёт сахнасига етаклаб келган ҳам жонажон мактабим экан.

Йиллар ўтиб, умрим — ёшлигим ўтиб кетаётганини, ёшликнинг шўхликлари ортда қолаётганини синфдан-синфга кўчаётгандагина хис қилардим. Кечагина мактаб партасида ийманибгина ўтирардим. Бугун эса худди «катта» бўлиб қолгандек, ҳаёт

мазмунини акс эттириб туради. Мени шундай яшашга ундаган, керак бўлса, шу мақсад йўлини танлашимга тиргак бўлган ота-онам, устозларим олдида қарздорман. Негаки ота-онамдан олган тарбиям устозларимдан олган таълим билан уйғунлашиб, мени ҳозирга қадар, яъни, ҳаёт бўсағасига қадар кузатиб келди. Мактабни тугатганимга ҳам икки йил бўлаяпти. Шундай бўлса-да, 25 май — сўнги кўнфиноқ жаранги мени ҳозирга қадар ҳаяжонга солади. Жон-жон деб ортга бир қадам тисарилгим келади, лекин бунинг иложи йўқ, фақат хотирамда бир умрга муҳрланиб қолган шу кўнфиноқ жарангини ўчириб ташлолмайман.

Яқин кунларда яна бир қанча ёшларимиз мак-

ХОТИРАДА ҚОЛГАН
КЎНФИРОҚ САСИ

ҳақида бировларга сўз бермасдан баҳс-юртадиган, бошқаларникига ўхшамаган гапларни гапиришга ўзимда мойиллик сезадиган бўлиб қолибман.

Наҳот, мактаб мени шунчалар ўзгартириб юборган бўлса?

Улғайганим сари ҳаёт менга сир-синаотларга тўлиб кетгандек бўлиб туюлаверди, лекин мана шу сир-синаот тўла ҳаётни қандай бўлса шундайлигича қабул қилмадим. Уни китоблар ёрдамида англадим. Китобларни менга устозларим англади. Улар менга аввало «одам» бўлиш кераклигини ўргатди. Уларнинг берган таълими мени ҳаётда бир эътиқодга суяниб яшашга ундади: «Етишиш мумкин бўлган нарсаларни орзу қилиб яшаган инсонни шу орзуларини рўёбга чиқариш билан жазолаш керак. Аслида одам боласи ҳеч қачон ушламийдиган орзуларга интилиб яшамаси лозим». Машҳур файласуфнинг бу сўзлари ҳозирда менинг ҳаётим

таб бағридан учирма бўлади, яна сўнги кўнфиноқ жаранглайди. Бу кўнфиноқлар жаранги билан бирга устозларимизнинг дуолари ҳам жаранглайди.

Ўзим таҳсил олган Завқий номидаги 22-ўрта мактаб (Навбахор тумани)да таълим бераётган бир қатор устоз-мураббийларнинг ҳаяжони, кўздаги ёшлари замирида қанча меҳнату машаққатлар етганини хис қиламан. Ўқитувчининг меҳнати бир йиллик эмас, кўп йиллик у ўз ўқувчилари камолини йиллар ўтиб кўради.

Қадрдон устозларим Анора Жўраева, Суннат Ўроқов, Икром Тошпўлатов, Зулайхо Бозорова, Муҳаббат Қурбонова, Муҳаббат Жўраева, Голиб Муродов, Рисолат Нормуминоваларга мен Оллоҳдан сабр-тоқат, соғлиқ ва бардош тилайман. Сизлар бугун тарбиялаб, таълим бериб улғайтирган фарзандлар эртанги куннинг ёруғ юлдузлари бўлиб етишишига ишонаман.

Маъмура ҚУТЛИЕВА,
ЎЗМУ журналистика факультети
1-курс талабаси

ИТАЛЬЯНЧА СКАНВОРД

Тузувчи: Нодирбек ЙЎЛДОШЕВ,
Зомин туманидаги 36-ўрта мактабнинг
география фани ўқитувчиси

Суюқ оқат; Ой (русча)	Тандир кўпкопи; Мушқий йўналиш	Продеш, Шаҳар, Хиндистон	Швейцария пойтахти; Шаҳар, Франция	Дарё, Ҳитой; йиғит- лар исми; Замин	Суюқлар макжун; Ҳашарот	Ўзбек халқ куйи; Ҳид, бўй	Аланга, ўт; Улчов бирлиги	Мушқий атама; Илгак
Энг катта яриморол								
Ликопча; Дарё, Франция								
Дарё, Венесуэла; Мўйнали ҳайвон								
Шаҳар, АҚШ; Қўшимча изоҳ								
Яман пойтахти; Ишқ, муҳаббат								
Кўл, Россия; Қўйлар тўдаси								
Кимёвий унсур; Тобе, бўйсунган								
Йўқ сон; Ҳосилни йиғиб олиш								
Ҳумоюншоҳнинг ўғли; От, ном								

Зангиота тумани Хонобод Қ.Ф.Й.даги хусусий тадбиркор Қосимхўжаев Эргаш Баҳромович номига олинган думалоқ муҳр ва бурчак тамғаси йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Хурматли

Холдар ТУРАНОВИЧ!

Сизни 50 ёшингиз билан чин қалбимиздан табриклаймиз. Сиз «Халқ таълими аълочиси», тажрибали устоз сифатида қарийб 25 йил мобайнида ўғил-қизларга таълим-тарбия бердингиз.

Таваллуд кунингиз муносабати билан меҳрибон ота, кадрли устоз сифатида самимий табриклаймиз, оилангизга тинчлик-тотувлик ва хотиржамлик тилаймиз. Фарзандларингиз иқболини кўринг. Сизга доимий соғлиқ-саломатлик тилаб қоламиз.

Паркент туманидаги
17-мактаб жамоаси,
оила аъзолари ва
шогирдлари

2001 йилда Сергели туманидаги 322-мактаб томонидан Арипжанов Суннатилла номига берилган О'Р-З 0903038 рақамли гувоҳнома йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги раҳбарияти ва жамоаси вазирлигининг молия ва режалаштириш бошқармаси бошлиғи Ш.Ғуломовга онаси

ХОСИЯТ аянинг

вафот этганлиги муносабати билан ҳамдардлик билдирди.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги раҳбарияти ва жамоаси Республика таълим маркази директори Г.Алимовага онаси

МУСТАҚИМА аянинг

вафоти муносабати билан ҳамдардлик изҳор қилади.

Республика таълим маркази маъмурияти ва жамоаси Марказ директори Гулдон Алимовага волидаи муҳтарамаси

МУСТАҚИМА аянинг

вафоти муносабати билан таъзия изҳор этади.

«Маърифат» газетаси таҳририяти жамоаси Халқ таълими вазирлигининг молия ва режалаштириш бошқармаси бошлиғи Ш.Ғуломовга онаси

ХОСИЯТ аянинг

вафот этганлиги муносабати билан ҳамдардлик билдирди.

«Маърифат» газетаси таҳририяти жамоаси Республика таълим маркази директори Г.Алимовага онаси

МУСТАҚИМА аянинг

вафот этганлиги муносабати билан таъзия изҳор этади.

Ma'rifat

ТАБСИС
ЭТУВЧИЛАР:

Ўзбекистон Халқ таълими вазирлиги,
Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Таълим ва фан ходимлари касба уюшмаси Марказий Кўмитаси.

Бош муҳаррир:
Ҳалим САИДОВ

Таҳрир ҳайъати: Йўлдош АҲМЕДОВ, Жуманазар БЕКНАЗАРОВ, Икром БҮРИБОЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Шўкур ЖОНБОВ, Фахриддин КАРИМОВ (масъул котиб), Қурбонбой МАТҚУРБОНОВ, Усмонали МУСАЕВ, Абдусамат РАҲИМОВ (бош муҳаррир ўринбосари), Хулқар ТҮЙМАНОВА, Нурлан УСМОНОВ, Садулла ҲАКИМОВ, Ўткир ҲОШИМОВ

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат Матбуот Кўмитасида № 20 рақам билан 12 июнь 1998 йил рўйхатга олинган.

ИНДЕКС: 149, 150. Г-386.
Тиражи 27200. 1 2 3 4 5 6
Ҳажми 4 босма табоқ,
Офсет усулида босилган,
қоғоз бичими А-3.

Навбатчи муҳаррир:
Хулқар ТҮЙМАНОВА.
Навбатчи:
Давронбек ТҶОЖАЛИЕВ.

«Маърифат»дан материалларни кўчириб босиш таҳририят рухсати билан амалга оширилиши шарт. Таҳририятга юборилган материаллар муаллифга қайтарибмайди.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Тошкент,
Матбуотчилар кўчаси, 32.

E-mail: marifat@ars-inform.uz

ТЕЛЕФОНЛАР: масъул котиб—133-99-15, олий таълим янгиликлари бўлими, мактабгача ва мактабдан ташқари таълим янгиликлари бўлими —136-55-58, хатлар, маънавий ва сиёсий ҳаёт янгиликлари бўлими —136-54-23, умумий ўрта таълим янгиликлари бўлими, ўқувчиларни касбага йўналтириш ва ўрта махсус таълим янгиликлари бўлими —136-54-03, реклама ва тарғибот бўлими—136-54-69.

Баҳоси сотувда эркин нархда

Pentium компьютерида
Лилия БИНАШЕВА
ва Милоҳат ТОШОВА
саҳифалади.

«Шарқ» нашриёт-матбаа
акционерлик компанияси
босмахонаси.
Корхона манзили: «Буюк Турон»
кўчаси 41-уй

Босишга топириш вақти — 21.00.
Топирилди — 21.00